

Tachystin[®] gtt por (Chauvin Ankerpharm) – Dihydratotachysterolum 1 mg v 1 ml olejového rozt. Vitamín D, kt. sa používa v th. idiopatického al. pooperačného hypoparatyroidizmu a na th. pseudohypoparatyroidizmu; →*vitamín D*.

Tadenan 50 mg[®] cps (Laboratoires Fournier) – Pygei africana extractum 50 mg v 1 cps. Fytofarmakum, kt. sa používa v th. mikčných porúch spojených s benígnou hyperpláziou prostaty.

Tafen Nasal 50 µg[®] aer nau (Sandoz Pharmaceuticals d. d.) – Budesonidum 0,05 mg v 1 dávke nosového spreja. Kortikoid, otorinolaryngologikum; →*budezonid*.

Tafen Novolizer 200 µg[®] sus inh (Sandoz Pharmaceuticals d. d.) – Budesonidum 0,2 mg v 1 dávke nosového spreja. Kortikoid, antiastmatikum, bronchodilatancium; →*budezonid*.

Talliton 6,25; 12,5 a 25 mg[®] tbl (Egis Pharmaceuticals Plc.) – Carvedilolum 6,25; 12,5 al. 25 mg v 1 tbl. Betablokátor, kt. sa používa jako antihypertenzívum, antianginózum a pri zlyhaní srdca; →*karvedilol*.

Tamiflu 12 mg/ml[®] plu por (Roche Registration Limited) – Osetamivirfosfát 1 g (= 30 mg osetamiviru) v 1 g prášku na perorálnu suspenziu. Inhibitor neuramidázy, antivirotikum, kt. sa používa v prevencii a th. chrípky; →*oseltamivir*.

Tamiflu 75 mg[®] cps dur (Roche Registration Limited) – Osetamivir (vo forme fosfátu) 75 mg v 1 tvrdej cps. Inhibitor neuramidázy, antivirotikum, kt. sa používa v prevencii a th. chrípky; →*oseltamivir*.

Tamoplex 10 a 20 mg[®] tbl (Teva Pharmaceuticals CR) – Tamoxifeni citras 15,17 al. 30,34 mg (= 10 al. 20 mg tamoxifénu) v 1 tbl. Cytostatikum; →*tamoxifén*.

Tamoxifen „Ebene“ 10, 20, 30 a 40 mg[®] tbl (Ebewe Pharma) – Tamoxifén (vo forme citrátu) 10, 20, 30 al. 40 mg v 1 tbl. Cytostatikum; →*tamoxifén*.

Tamsec 0,4 mg[®] cps pld (Walmark) – Tamsulozíniumchlorid 0,4 mg v 1 tvrdej cps. s riadeným uvoľňovaním. Antagonista alfa-1-adrenergických receptorov, kt. sa používa pri príznakoch dolných močových ciest spojených s benígnou hyperpláziou prostaty; →*tamsulozín*.

Tamsulosin-ratiopharm Retard[®] cps mdd (ratiopharm) – Tamsulozíniumchlorid 0,4 mg (= 0,37 mg tamsulozínu) v 1 tvrdej cps. s riadeným uvoľňovaním. Antagonista alfa-1-adrenergických receptorov, kt. sa používa pri príznakoch dolných močových ciest spojených s benígnou hyperpláziou prostaty; →*tamsulozín*.

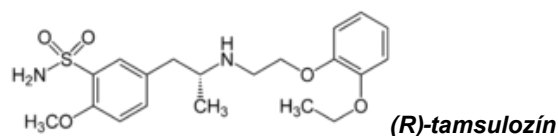
Tamsulosin Actavis[®] cps mdd (Actavis Group) – Tamsulozíniumchlorid 0,4 mg v 1 tvrdej cps. s riadeným uvoľňovaním. Antagonista alfa-1-adrenergických receptorov, kt. sa používa pri príznakoch dolných močových ciest spojených s benígnou hyperpláziou prostaty; →*tamsulozín*.

Tamsulosin Merk 0,4 mg[®] cps mdd (Genetice UK Ltd.) – Tamsulozíniumchlorid 0,4 mg v 1 tvrdej cps. s riadeným uvoľňovaním. Antagonista alfa-1-adrenergických receptorov, kt. sa používa pri príznakoch dolných močových ciest spojených s benígnou hyperpláziou prostaty; →*tamsulozín*.

Tamsulosin-Teva 0,4 mg[®] cps pld (Teva Pharmaceuticals CR) – Tamsulozíniumchlorid 0,4 mg v 1 tvrdej cps. s riadeným uvoľňovaním. Antagonista alfa-1-adrenergických receptorov, kt. sa používa pri príznakoch dolných močových ciest spojených s benígnou hyperpláziou prostaty; →*tamsulozín*.

tamsulozín – C₂₀H₂₈N₂O₅S, M_r 408,512; antagonist α₁-adrenergických receptorov, kt. sa používa pri príznakoch dolných močových ciest spojených s benígnou hyperpláziou prostaty (Tamsec[®], Tamsulosin Actavis[®], Tamsulosin-ratiopharm[®], Tamsulosin Merck[®], Tamsulosin-Teva[®]).

Tamurox 0,4 mg[®] cps plg (Ranbaxy UK Ltd.) – Tamsulozíniumchlorid 0,4 mg v 1 tvrdej cps. s predĺženým uvoľňovaním. Antagonista alfa-1-drenergických receptorov, kt. sa používa pri príznakoch dolných močových ciest spojených s benígnou hyperpláziou prostaty; →*tamsulozín*.

Tanakan[®] sol por (Beaufour Ipsen International) – Gingko bilobae extractum siccum normatum 40 mg v 1 ml rozt. Antidementívum, nootropikum, vazodilatans; →*Gingko biloba*.

Tanakan[®] tbl obd (Beaufour Ipsen International) – Gingko bilobae extractum siccum normatum 40 mg v 1 obalenej tbl. Antidementívum, nootropikum, vazodilatans; →*Gingko biloba*.

Tanatril 5, 10 a 20 mg[®] tbl (Fournier Slovakia) – Imidapril hydrochloridum 5, 10 al. 20 mg (= 4,6; 9,2 al. 18,4 mg imidaprilu) v 1 tbl. Inhibitor ACE, antihypertenzívum; →*imidapril*.

Tanyz[®] cps pld (Krka d. d.) – Tamsulozíniumchlorid 0,4 mg (= 0,367 mg tamsulozínu) v 1 cps. s riadeným uvoľňovaním. Antagonista alfa-1-adrenergických receptorov, kt. sa používa pri príznakoch dolných močových ciest spojených s benígnou hyperpláziou prostaty; →*tamsulozín*.

Tarceva 25, 50 a 100 mg[®] tbl flm (Roche Registration Limited) – Erlotinib 25, 50 al. 100 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antineoplastikum, kt. sa používa v th. nermalobunkového karcinómu pľúc a v kombinácii s gemcitabínom v th. karcinómu pankreasu; →*erlotinib*.

Targocid 200 a 400[®] inj (Aventis Pharma S. A.) – Teicoplaninum 200 al. 400 mg v 1 inj. liekovke. Antibiotikum; →*teikoplanín*.

Tarivid I. V. 100 a 200[®] sol inf (sanofi-aventis Slovakia s. r. o.) – Ofloxacini hydrochloridum 110 al. 220 mg (= 50 al. 200 mg ofloxacínu) v 100 ml infúzneho rozt. Širokospektrálne antibiotikum, fluorochinón; →*ofloxacín*.

Tarka 180 mg/2 mg[®] tbl flm (Abbott Laboratories) – Verapamili hydrochloridum 180 mg + Trandolaprilum 2 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antihypertenzívum, kombinácia blokátora vápnikových kanálov a ; →*verapamil*; →*trandolapril*.

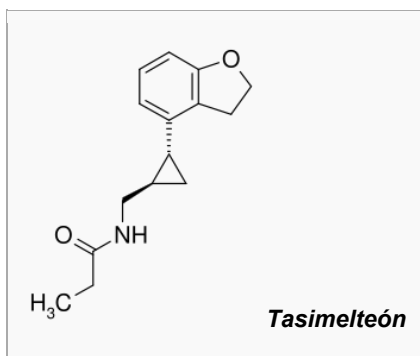
Tarka 180 mg/2 mg[®] tbl flm (Abbott Laboratories) – Verapamili hydrochloridum 180 mg + Trandolaprilum 2 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antihypertenzívum, kombinácia blokátora vápnikových kanálov a inhibitory ACE; →*verapamil*; →*trandolapril*.

Tarka 180 mg/2 mg[®] cps (Abbott Laboratories) – Verapamili hydrochloridum 180 mg + Trandolaprilum 2 mg v 1 cps. Antihypertenzívum, kombinácia blokátora vápnikových kanálov a inhibitory ACE; →*verapamil*; →*trandolapril*.

Tarnasol Plus 50/12,5 mg a 100/25 mg[®] tbl flm (Laboratorios Licons S. A.) – Draselná soľ losartanu 50 al. 100 mg (= 45,76 al. 91,52 losaranu) + hydrochlorotiazid 12,5 al. 25 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antihypertenzívum, kombinácia antagonistu angiotenzínu a diuretika; →*losartan*; →*hydrochlorotiazid*.

Taroflox 200 a 400[®] tbl flm (sanofi-aventis Slovakia s. r. o.) – Ofloxacinum 200 al. 400 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Širokospektrálne antibiotikum, fluorochinón; →*ofloxacín*.

tasimelteón – BMS-214,778; *N*-([(1*R*,2*R*)-2-(2,3-dihydro-1-benzofuran-4-yl)cyklopropyl]metyl)propanamid, C₁₅H₁₉NO₂, *M_r* 245,3; selektívny agonista melatonínových M₁ a M₂ receptorov v ncl. suprachiasmaticus, podobný starším látkam, ako je ramelteón. Skúša sa jeho th. použitie pri insomnii.

Tasmar 100 mg[®] tbl film (Meda Pharma s. r. o.) – Tolkapon 100 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antiparkinsonikum; →*tolkapón*.

Tatlockia – rod gramenagtívnych, pohyblivých, aeróbnych paličiek, nesporulujúcich, rastúcich v rozpätí 20 – 45 °C, z čeľade *Legionellaceae*. Môžu vyvolať choroby zvierat i človeka. Patrí sem *T. maceachernii* a *T. micdadei*.

Tatumella ptyseos – gramnegatívna, anaeróbna palička z čeľade *Enterobacteriaceae*. Izolovala sa z dýchacích ciest, moču a krvi človeka a niektorých zvierat.

Tauredon 20 a 50 mg[®] sol inj (Altana Pharma AG) -- Natrii aurothiomaleas 20 al. 50 mg (= 9,06 al. 22,65 mg zlata) v 0,5 ml inj. rozt. Antireumatikum; →*aurotiomalát*.

Tavanic 250 a 500 mg[®] tbl film (sanofi-aventis Slovakia s. r. o.) – Levofloxacinum hemihydricum 256,23 al. 512,46 mg (= 250 al. 500 mg) v 1 tbl. obalenej filmom. Fluorochinónové chemoterapeutikum; →*levofloxacín*.

Tavanic I. V. 500[®] sol inf (sanofi-aventis Slovakia s. r. o.) – Levofloxacinum hemihydricum 500 mg v 100 ml infúzneho i. v. rozt. Fluorochinónové chemoterapeutikum; →*levofloxacín*.

Tavegyl[®] tbl (Novartis s. r. o.) – Clemastini fumaras 1,34 (= 1 mg klemastínu) v 1 tbl. Antihistaminikum, kt. sa používa v th. sennej nádchy, žihľavky, pri svrbení, jako pomocná látka při th. ekzému, kontaktných a liekových vyrážok a pri uhryznutí a bodnutí hmyzom; →*klemastín*.

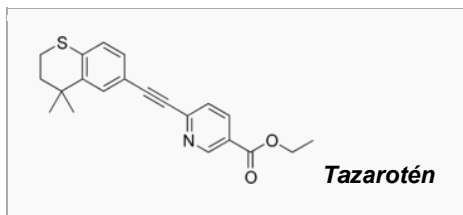
Taxcef 0,5; 1 a 2 g[®] plo i/jf (Ranbaxy UK Ltd.) – Cefotaximum 525 mg; 1,05 g al. 2,10 g (= 500 mg, 1 al. 2 g cefotaxímu) prášku na prípravu inj. rozt. Cefalosporínové antibiotikum; →*cefotaxím*.

Taxol 6 mg/ml[®] con inf (Bristol-Myers Squibb spol. s r. o.) – Paclitaxelum 6 mg v 1 ml infúzneho koncentrátu 1 inj. liekovka (5 ml) obsahuje 30 mg. Cytostatikum, kt. sa používa v th. karcinómu ovária, prsníka, nemalobunkového karcinómu pľúc a Kaposiho sarkómu súvisiaceho s AIDS; →*paklitaxel*.

Taxotere 20 a 80 mg[®] cif fol (Aventis Pharma S. A.) – Docetaxelum 40 mg v 1 ml infúzneho rozt. Cytostatikum, kt. sa používa v th. karcinómu prsníka, prostaty a nemalobunkového karcinómu pľúc; →*docetaxel*.

Taylorella equigenitalis – starší názov *Haemophilus equigenitalis*, gramenagtívna, pleomorfná, aeróbna alebo fakultatívne anaeróbna palička z čeľade *Alcaligenaceae*. Vyskytuje sa na slizniciach zvierat (najmä koní) a v ich okolí a príležitostne vyvoláva zápalové choroby horných dýchacích ciest a uropoetického systému. Výnimočne sa ziskuje u človeka.

tazarotén – etyl-6-[2-(4,4-dimetyl-3,4-dihydro-2H-1-benzotiopyran-6-yl)etynyl]pyridín-3-karboxylát, C₂₁H₂₁NO₂S, M_r 351,463. Retinoid, dermatologikum, kt. sa používa v th. numulárnej a geografickej formy psoriázy na 10 % povrchu tela, akne a fotodermatóz (Avage, Tazorac[®], Zorac[®]).

Tazocin 2,5 a 4 g[®] plv ijf (Wyeth-Lederle Pharma) – Piperacillinum natrium 2,085 g (= 2 g piperacilínu), resp. 4,170 g (= 4 g piperacilínu) + Tazobactanum natrium 0,2683 g (= 250 tazobaktamu), resp. 0,5366 g (500 mg tazobaktamu) v 1 liekovke. Kombinované antibiotikum, kt. sa používa v th. infekcií dolných dýchacích ciest, močových ciest a vnútrobrušných infekcií vyvolaných G- aeróbnymi baktériami, infekcií kože a podložka, gynekol. infekcií, baktériových infekcií u neutropenických pacientov, infekcií kostí a kĺbov; →*piperacilín*; →*tazobaktam*.

Tazorac 0,05 a 0,1 %[®] gel (Pierre Fabre Médicament, o. z.) – Tazarotemum 0,5 al 1 ml v 1 g gélu. Dermatologikum, kt. sa používa v th. numulárnej a geografickej formy psoriázy na 10 % povrchu tela; →*tazarotén*.

Tebokan 40 mg[®] tbl obd (Dr. Willmar Schwabe) – Ginkgo bilobae extractum siccum 40 mg v 1 obalenej tbl. Nootropikum; →*Ginkgo biloba*.

Tegretol 2 %[®] sir. (Novartis Pharma AG) -- Carbamazepinum 100 mg v 5 ml (1 odmerná lyžička). Antiepileptikum; →*karbamazepín*.

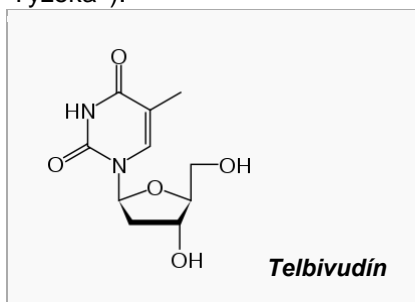
Tegretol CR 200 a 400[®] tbl flm (Novartis Pharma AG) -- Carbamazepinum 200 al. 400 mg v 1 tbl. obalenej filmom s riadeným uvoľňovaním (CR tablety). Antiepileptikum; →*karbamazepín*.

tehotenstvo – gravidita, obdobie ženy od počatia (koncepti) po narodenie dieťaťa. V tomto období prebieha vývin človeka pred narodením a končí sa pôrodom plodu. Pôrod prebieha najčastejšie v 40. týžd. od poslednej menštruácie. Priemerný trvanie je 10 lunárnych mes. (9 kalendárnych) mes.; 40 týžd., t. j. 280 d od 1. d poslednej menštruácie. Z jednej bunky (zygoty) sa vyvinie zrelý plod (novorozeneček). Gravidita sa delí na 3 časti, trimestre. Počas gravidity prebiehajú okrem vývoja embrya a plodu aj výrazné zmeny v organizme matky. Nastávajú zmeny krvného obehu (tzvrýchlenie srdcovej frekvencie, zväčšenie objemu tekutín, útlak panvových žíl rastúcou maternicou so zhoršením odtoku krvi z dolných končatín), krvi (anémia), trávaní (pálenie záhy, zapchá), častejšia tvorba zubného kazu, psychické zmeny, zmeny v hormonovej oblasti atď. , čo môže zhoršiť príp. preexistujúce poruchy a choroby. Najvýraznejšie zmeny sú na pohlavných orgánoch – vymizne menštruačné krvácanie, zväčšuje sa maternica (zo 60 g až na 1 kg), pohlavné orgány sú prekrvené, zväčšujú sa prsníky ich bradavky, zvyšuje sa pigmentácia lesníkových dvorčekov. Na koži sa zjavujú žltkasté škvrny (chloasma uterinum). Najmä spočiatku bývajú ranné nevoľnosti, príp. vracanie (vomitus matutinus) a zmenené vnímanie chuti. Na graviditu upozorní vynechanie menštruačného krvácania, spoľahlivo sa dg. gravidita stanovením hCG v moči. Pozitívny je Gaussov príznak: pohyblivosť čapíka maternice proti jaternicovému telu a i. Zmeny zistiteľné pri gynekologickom vyšetrení. Neskôr sa dajú vyhmatat časti plodu a zaznamenať jeho pohyby a srdcové ozvy; →*graviditas*.

Tekutý púder[®] sus der (Galvex) – Zinci oxidum 24,5 g + Levomentholum 1 g v 100 g dermálnej suspenzie. Dermatologikum, kt. sa používa pri svrbivých dermatózách, žihľavke, ekzémoch, kiahniach, osýpkach, po opaľovaní; enantiomér →*mentolu*; →*oxid zinočnatý*.

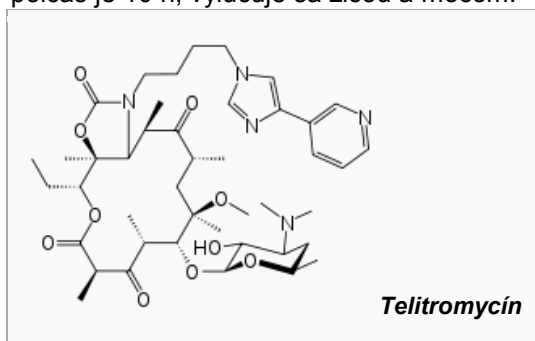
Tekutý púder s mentolom[®] sus der (Galvex) – Zinci oxidum 25 g v 100 g dermálnej suspenzie. Dermatologikum, kt. sa používa pri svrbivých dermatózách, žihľavke, ekzémoch, kiahniach, osýpkach, po opaľovaní; →*oxid zinočnatý*.

telbivudín – 1-(2-deoxy-β-L-erythro-pentofuranozyl)-5-metylpyrimidín-2,4(1*H*,3*H*)-dión, C₁₀H₁₄N₂O₅, M_r 242,23; syntetický analóg tymidínnukleozidu, L-izomér tymidínu. Polčas 40 – 49 h. Antivirotikum, kt. sa používa v th. hepatitídy B. Podáva sa raz/d. Je účinnejší ako adefovir a lamivudín (Sebivo[®], Tyzeka[®]).

Telfast 120 a 180[®] tbl flm (sanofi-aventis Plc.) – Fexofenadinum hydrochloridum 120 al. 180 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antihistaminikum na systémové použitie, kt. sa podá pri sezónnej alergickej nádche; →*fexofenadín*.

telitromycín – telithromycinum, ; (1*S*,2*R*,5*R*,7*R*,8*R*,9*S*,11*R*,13*R*,14*R*)-8-[(2*S*,3*R*,4*S*,6*R*)-4-dimethylamino-3-hydroxy-6-metyl-oxan-2-yl]oxy-2-etyl-9-metoxo-1,5,7,9,11,13-hexametyl-15-[4-(4-pyridin-3-ylimidazol-1-yl)butyl]-3,17-dioxa-15-azabicyklo[12.3.0]heptadekan-4,6,12,16-tetrón, C₄₃H₆₅N₅O₁₀, M_r 812,004; inhibítor CYP3A4 a slabý inhibítor CYP2D6, polosyntetické antibiotikum zo skupiny ketolidov, derivár erytromycínu. Po podaní o. o. je jeho biol. dostupnosť 57 %, na plazmatické proteíny sa viaže 60 – 70 %, metabolizuje sa v pečeni (50 % pôsobením CYP3A4), polčas je 10 h, vylučuje sa žlčou a močom.

Indikácie – pneumónia dospelých získaná v komunite, exacerbácia chron. bronchitídy, akút. sinusitída, tonzilitída/faryngitída vyvolaná betahemolytickým streptokokom A ako alternatíva, keď nie sú vhodné betalaktámové antibiotiká. U osôb 12 – 18-r. tonzilitída/faryngitída vyvolaná betahemolytickým streptokokom A ako alternatíva, keď nie sú vhodné betalaktámové antibiotiká.

Kontraindikácie – precitlivenosť na zložky lieku, na makrolidové antibiotiká, súčasné podávanie cosapridu, derivátov námeľových alkaloidov (ergotamín, dihydroergotamín), pimozidu, astemizolu, atorvastatínu, lovastatínu a simvastatínu, terfenadrínutínu, atorvastatínu a lovastatínu, syndróm predĺženého intervalu QT, ťažká hepatopatia al. nefropatia, podávabnie inhibítorov CYP3A4, ako sú inhibítory proteáz al. ketokonazol.

Prípravok – Ketek[®].

telofáza – štádium mitózy, v ktorom sa zaškrcovaním bunkovej membrány a rozdelením cytoplazmy materském bunky tvoria dve dcérske bunky. Každá z nich má vo formujúcom sa jadre diploidný počet chromozómov tak ako na začiatku mitózy a množstvo DNA je také ako pred replikáciou.

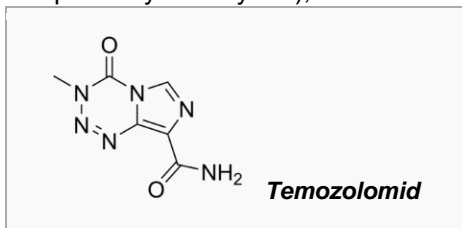
Telviran 200 a 400 mg[®] tbl (Egis Pharmaceuticals Plc.) – Aciclovirum 200 al. 400 mg v 1 tbl. Antivirotikum, kt. sa používa v th. herpes simplex; →*aciklovir*.

Telviran 5 %[®] crm (Egis Pharmaceuticals Plc.) – Aciclovirum 0,1 g v 2 g krému; Antivirotikum; →*aciclovir*.

Temodal 5, 20, 100 a 250 mg[®] cps (Schering-Plough Europe) – Temozolomidum 5, 20, 100 al. 200 mg v 1 cps. Cytostatikum; →*temozolomid*.

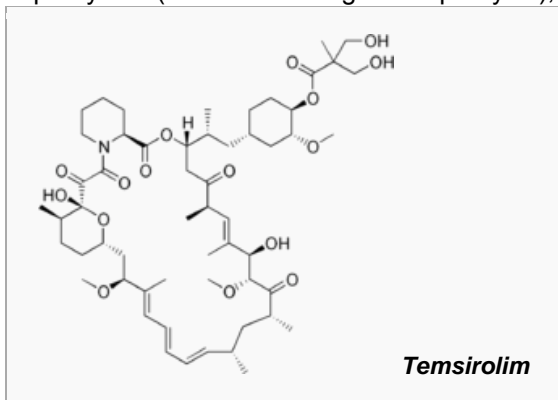
temozolomid – 4-metyl-5-oxo-2,3,4,6,8-pentazabicyklo[4.3.0]nona-2,7,9-triën-9-karboxamid, C₆H₆N₆O₂, M_r 194,151; perorálne alkylačné cytostatikum, zavedené do th. r. 1999. Na plazmatické proteíny sa viaže 15 %, metabolizuje sa spontánnou hydrolýzou pri fyziol. pH na aktívne metabolity 3-metyl(triazén-1-yl)imidazol-4 karboximid, MTIC a kyselinu temozolomidovú; poločas je 1,8 h. Je to derivát imidazotetrazínu, proliečivo 3-metyl-(triazén-1-yl)imidazol-4-karboxamid, MTIC. Th. účinok závisí od jeho schopnosti alkylovať/metylovať DNA obvykle v polohe N-7 al. O-6 guanínových zvyškov. Táto metylácia DNA zapríčiňuje zánik nádorových buniek. Niekt. nádorové bunky sú však schopné opraviť toto poškodenie DNA, čím sa znižuje účinnosť temozolomidu; prejaví sa to expresiou enzýmu O-6-metylguanín-DNA-metyltransferázy (AGT) al. O-6-alkylguanín-DNA-alkyltransferázy (AGAT). V niekt. nádoroch epigenetické utlmenie (vyvolané inými mechanizmami než DNA podmienené) génov MGMT/AGT zabraňuje syntéze tohoto enzýmu, takže takéto nádory sú citlivejšie na účinok temozolomidu. Naproti tomu prítomnosť proteínu MGMT v nádoroch mozgu podmieňuje slabšiu odpoveď na temozolomid.

Temozolomid sa používa v th. pacientov s malígnymi gliómami (glioblastoma multiforme, anaplastický astrocytóm), u kt. choroba recidivovala al. progredovala po štandardnej th. (Temodal[®]).

templát – [angl. *template* vzor, schéma] šablóna, matrica, predloha.

temsirolim – (1*R*,2*R*,4*S*)-4-((2*R*)-2-[(3*S*,6*R*,7*E*,9*R*,10*R*,12*R*,14*S*,15*E*,17*E*,19*E*,21*S*,23*S*,26*R*,27*R*,34*aS*)-9,27-dihydroxy-10,21-dimethoxy-6,8,12,14,20,26-hexamethyl-1,5,11,28,29-pentaoxo-1,4,5,6,9,10,11,12,13,14,21,22,23,24,25,26,27,28,29,31,32,33,34,34*a*-tetracosahydro-3*H*-23,27-epoxy-pyrido[2,1-*c*][1,4]oxazacyklohentriakontin-3-yl]propyl)-2-metoxycyklohexyl-3-hydroxy-2-(hydroxymetyl)-2-metylpropanoát, C₅₆H₈₇NO₁₆, M_r 1030,28; špecifický inhibitor cicavčieho receptora rapamycínu (mammalian target of rapamycin); →*mTOR*.

Indikácie – th. prvej voľby u pacientov s pokročilým karcinómom z obličkových buniek, kt. majú aspoň 3 zo 6 prognosticky rizikových faktorov. Podáva sa i. v.

Kontraindikácie – precetlivosť na zložky prípravu, metabolity temsirolinu vrátane sirolimu, polysorbátu 80 Detský vek, alkoholizmus. Nemajú sa podávať súčasne lieky indukujúce CYP3A4.

Nežiaduce účinky – únava, kožná vyrážka, stomatitída, pokles hemoglobínu a lymfocytov, zvýšenie triacylglycerolov, glukózy a pokles fosforu v krvi.

Dávkovanie – podáva sa i. v. 25 mg v priebehu 30 – 60 min raz/týžd. Pred každým podaním sa má aplikovať antihistaminikum (difenhydramín) i. v. V th. sa pokračuje pokiaľ klinicky trvá priaznivý účinok th., al. sa nedostavia neakceptovateľné toxické účinky.

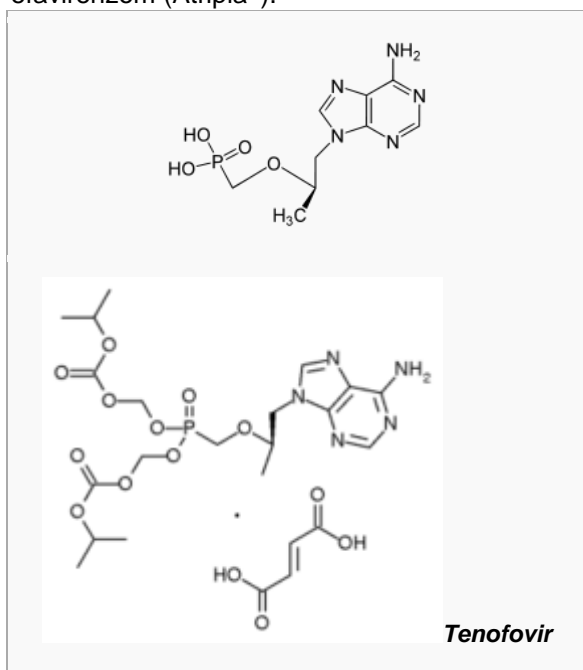
Prípravky – Torvacard®.

Tenaxum® tbl (Les Laboratoires Servier) – Rimeldini dihydrogenophosphas 1,544 mg (= 1 mg rilmenidínu) v 1 tbl. Antihypertenzívum; →*rilmenidín*.

tenofovir – kyselina ([[2R]-1-(6-amino-9H-purín-9-yl)propan-2-yl]oxy)metyl)fosfónová, C₉H₁₄N₅O₄P, M_r 287,213; inhibítor reverznej transkriptázy. Po podaní p. o. je jeho biol. dostupnosť 25 %, na plazmatické proteíny sa viaže menej ako 1 %, polčas je 17 h, vylučuje sa obličkami. Tenofovidizoproxilfumarát je proliečivo tenofoviru.

Indikácie – kombinovaná th. AIDS.

Prípravky – Viread®; kombinácia s emtricitabínom – Truvada®, kombinácia s emtricitabínom a efavirenzom (Atripla®).

Tenoloc 100, 200 a 400® tbl flm (Zentiva, Česko) – Celiprololi hydrochloriodum 100, 200 al. 400 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Betablokátor, antihypertenzívum; →*celiprolol*.

Tenox 5 a 10 mg® tbl (Krka d. d.) – Amlodipínmalát 5 al. 10 mg v 1 tbl. Dihydropyridínový derivát, antihypertenzívum, antianginózum; →*amlodipín*.

Tensamin® sol inj (Zentiva, Česko) – Dopamini hydrochloridum 40 mg v 1 ml inj. rozt. Neurotransmitter, kt. sa používa v th. akút. zlyhaní perfúzie životne dôležitých orgánov, predovšetkým obličiek a v profylaxii reaktívnej vazokonstrikcie v splachnickej oblasti pri centralizácii a redistribúcii krvi, ďalej pri kongestívnej srdcovej slabosti, pri pooperačnom, traumatickom, anafylaktickom, endotoxínovom, včasnom popáleninovom, kardiogénnom a septickom šoku, pri otravách, pankreatitide, neurogénom šoku pri vysokých miechových léziách šoku; →*dopamín*.

Tensiomin 12,5; 25 a 50 mg® tbl (Egis Pharmaceuticals Plc.) – Captoprilum 12,5; 25 al. 50 mg v 1 tbl. Inhibitor ACE, antihypertenzívum, antianginózum, kardiakum; →*kaptopril*.

terato – prvá časť zložených slov z g. *teras*, *teratos* nebeské al. božské znamenie, niečo zázračného, netvor, týkajúci sa vrodených vývojových chýb, malformácií.

teratogénny – vyvolávajúci vznik vrodených vývojových chýb a defektov (malformácie). T. sú niekt. choroboplodné zárodky (vírus ružienky, toxoplazma), chem. látky al. Lieky, ionizačné žiarenie. V gravidite treba zamedziť ich pôsobeniu.

teratológia -- náuka o znetvoreninách, morfológických a funkčných anomáliách a ich príčinách. Teratogény sa uplatňujú počas vnútro maternicového vývoja a majú za vyvolávajú vrodené poruchy vyvolané poškodením zárodka (napr. vírusom rubeoly, toxoplazmou, chemickými látkami alebo liekmi, ionizujúcim a rtg žiarením a i.

Terbinafin Actavis 250 mg[®] tbl flm (Actavis Group) – Terbinafínchlorid 281,25 mg (= 250 terbinafinu) v 1 tbl. obalenej filmom. Antihymykotikum; →*terbinafin*.

Terbinafin Merck 250 mg[®] tbl flm (Generics UK Ltd.) – Terbinafínchlorid 281,25 mg (= 250 terbinafinu) v 1 tbl. obalenej filmom. Antihymykotikum; →*terbinafin*.

Terbisil 1 %[®] crm (Gedeon Richter Plc.) – Terbinafínchlorid 150 mg v 15 g krému. Lokálne antihymykotikum; →*terbinafin*.

Terbisil 250 mg[®] tbl (Gedeon Richter Plc.) – Terbinafínchlorid 281,25 mg (= 250 mg terbinafinu) v 1 tbl. Antihymykotikum; →*terbinafin*.

Terbistad 1 %[®] crm (Stada Arzneimittel) – Terbinafínchlorid 10 mg v 1 g krému. Lokálne antihymykotikum; →*terbinafin*.

Tercef 500 mg a 1 g[®] plv inj (Balkanpharma) – Ceftriaxonum natrium 596,5 mg al. 1,2 g (= 500 mg al. 1 g ceftriaxonu) v 1 amp. Širokospektrálne cefalosporínové antibiotikum; →*cefriaxón*.

terminológia, chemická, latinská – používa sa ako norma v liekopise. Hlavné zásady pri tvorbe termínov sú:

Oxidy – názvy bežných oxidov sa skladajú z adjektíva *-oxydatum*, nižších oxidov *-oxydulatum* a vyšších oxidov *-peroxydatum* alebo *-hyperoxydatum*. V niektorých prípadoch sa oxid nazýva anhydridom kyseliny (napr. Mn_2O_7 *manganum peroxydatum* – *acidum hypermanganicum anhydricum*). Niekedy sa počet kyslíkových atómov v molekule oxidu vyjadruje predponou *mono-*, *di-*, *sesqui-*, pred adjektívom *oxydatum*. Nerozlišuje sa pritom formálne mocenstvo prvkov:

N_2O	oxid dusný	<i>nitrogenium oxydulatum</i>
NO	oxid dusnatý	<i>nitrogenium oxydatum</i>
Cu_2O	oxid meďný	<i>cuprum oxydulatum</i>
CO	oxid uhoľnatý	<i>carboneum monoxydatum</i>
CO_2	oxid uhličitý	<i>carboneum dioxydatum</i>
H_2O_2	peroxid vodíka	<i>hydrogenium peroxydatum</i>

Názvy **hydroxidov** sa tvoria z názvu prvku a adjektíva *hydroxydatum* alebo *hydricum*; na rozlíšenie mocenstva prvku možno ešte použiť druhé adjektívum – pre vyššie mocenstvo *oxydatum*, pre nižšie mocenstvo *oxydulatum*:

$NaOH$	hydroxid sodný	<i>natrium hydroxydatum</i>
$CuOH$	hydroxid meďný	<i>cuprum hydroxydatum oxydulatum</i>
$Cu(OH)_2$	hydroxid meďnatý	<i>cuprum hydroxydatum oxydatum</i>
KOH	hydroxid draselný	<i>kalium hydroxydatum (kalium hydricum)</i>

Názvy **kyslíkatých kyselín** sa tvoria pomocou substantíva *acidum* a adjektíva utvoreného z názvu prvku pre bežné alebo vyššie mocenstvá s koncovkou *-icum* a pre nižšie mocenstvá *-osum*. Na

ďalšie rozlíšenie oxidačného stupňa možno použiť pre najnižší oxidačný stupeň predponu *hypo-* a pre najvyšší oxidačný stupeň predponu *hyper-* alebo *per-*.

H ₂ SO ₃	kyselina siričitá	<i>acidum sulfurosum</i>
H ₂ SO ₄	kyselina sírová	<i>acidum sulfuricum</i>
HClO	kyselina chlórna	<i>acidum hypochlorosum</i>
HClO ₂	kyselina chlórnatá	<i>acidum chlorosum</i>
HClO ₃	kyselina chloritá	<i>acidum chloricum</i>
HClO ₄	kyselina chloristá	<i>acidum hyperchloricum, acidum perchloricum</i>

Názvy **bezkylikatých kyselín** pozostávajú zo substantíva *acidum* a adjektíva utvoreného podľa mena prvku s predponou *hydro-* a koncovkou *-icum*:

HCl	kyselina chlorovodíková	<i>acidum hydrochloricum</i>
H ₂ S	sírovodík	<i>acidum hydrosulfuricum</i>

Názvy **organických kyselín** sa skladajú zo substantíva *acidum* a adjektíva podľa názvu kyseliny s koncovkou *-icum*:

CH ₃ COOH	kyselina octová	<i>acidum aceticum</i>
CH ₃ CH ₂ CH ₂ COOH	kyselina maslová	<i>acidum butyricum</i>

Soli kyslíkatých kyselín majú názov zložený z adjektíva názvu kyseliny a substantíva názvu kovu, ktorý nahradzuje substantívum *acidum*:

CuSO ₄	síran meďnatý	<i>cuprum sulphuricum</i>
KNO ₂	dusičnan draselný	<i>kalium nitrosum</i>

Názvy **solí bezkylikatých kyselín** pozostávajú zo substantíva, ktorý je názvom kovu, a z adjektívu z mena kyseliny s koncovkou *-atum*:

NaCl	chlorid sodný	<i>natrium chloratum</i>
KBr	bromid draselný	<i>kalium bromatum</i>

Podobne ako pri oxidoch možno aj pri soliach rozlíšiť **oxidačný stupeň**, ktorý je názvom kovu, a z adjektíva z mena kyseliny s koncovkou *-atum*:

CuCl	chlorid meďný	<i>cuprum chloratum oxydulatum</i>
CuCl ₂	chlorid meďnatý	<i>cuprum chloratum oxydatum</i>

Názvy kyslých (hydrogén-) solí sa tvoria z predpony *hydrogen-* alebo *hydro-* pred adjektívom kyseliny (starý názov mal predponu *bi-*: *natrium bicarbonicum*):

NaHCO ₃	hydrogénuhličitan sodný	<i>natrium hydrogencarbonicum</i> <i>natrium hydrocarbonicum</i>
--------------------	-------------------------	---

Soli odvodené od dvojsýtnych a viacsýtnych kyselín možno rozlíšiť pomocou rôznych adjektív, ktoré vyjadrujú aj počet zvyšných vodíkových atómov, alebo priamo označujú charakter soli:

KH ₂ PO ₄	dihydrogénsfosforečnan draselný	<i>kalium dihydrogenphosphoricum,</i> <i>kalium phosphoricum</i> <i>acium kalium dihydrophosphoricum</i>
---------------------------------	---------------------------------	--

Názvy zásaditých solí predponou *sub-* pred adjektívom kyseliny alebo ďalším adjektívom *basicum*; **soli organických kyselín** pozostávajú zo substantíva podľa názvu kationu a adjektíva kyseliny:

BiNO ₃ (OH) ₂	dihydroxisiričitan bizmutitý	<i>bismuthum subnitricum,</i> <i>bismuthum nitricum basicum</i>
CH ₃ COONa	octan sodný	<i>natrium aceticum</i>

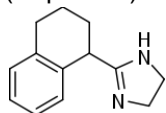
Tertensif SR® tbl flp (Les Laboratoires Servier) – Indapamidum 1,5 mg v 1 tbl. obalenej filmom s predĺženým uvoľňovaním. Antihypertenzívum; → *indapamid*.

TESE – skr. angl. *testicular sperm extraction*, metóda na získanie spermií zo semenníkov biopsiou na mikroinjekciu do vajíčka (→*ICS*).

Tetavax[®] sus inj (Aventis Pasteur SA) – Anatoxinum tetanicum purificatum min. 40 IU v 1 dávke inj. suspenzie (0,5 ml). Imunopreparát, kt. sa podáva v prevencii →*tetanu*.

TETRAct-HIB[®] plv inj (Sanofi Pasteur) – Lyofilizát (Act-HIB inj. Sicc.), imunopreparát, kt. sa používa v prevencii diftérie, tetanu, pertusis a invazívnych ochorení vyvolaných *Haemophilus influenzae* B; →*očkovanie*.

tetryzolín – (RS)-2-(1,2,3,4-tetrahydronaftalen-1-yl)-4,5-dihydro-1*H*-imidazol, C₁₃H₁₆N₂, M_r 200,28 ; derivát imidazolu, kt. sa používa v očných kv., nosových sprejoch spolu s nafazolínom, oxymetazolínom a xylometazolínom. Je to agonista alfaadrenergických receptorov a jeho hlavný účinok je konstriktia spojokvých ciev. Pri predávkovaní hrozí otrava (nauzea, vracanie, kŕče, kóma). Ako oftalmologikum sa používa na odstránenie opuchu a hyperémie, spojoviek, vyvolaných vetrom, prachom, svetlom, dymom, chlórovanou vodou, kosmetickými prípravkami al. kontaktnými šošovkami, symptómov alergických zápalových ochorení, jako je senná nádcha a precitlivenosť na peľ (Septisan[®]).

Tetryzolin

Tevafos 20 mg/12,5 mg[®] tbl (Teva Pharmaceuticals CR) – Fosinopril 20 mg + hydrochlorotiazid 12,5 mg v 1 tbl. Kombinované antihypertenzívum obsahujúce inhibitor ACE a diuretikum; →*fosinopril*; →*hydrochlorotiazid*.

Tevagrastim 30 MIU/0,5 ml[®] sol inj (Teva Generics) – Filgrastím 60 mil. V 1 ml infúzneho al. inj. rozt. Faktor stimulujúci kolónie, kt. sa používa na zníženie výskytu febrilnej a nádorovej neutropénie; →*filgrastím*.

Teval Plus H 80 mg/12,5 a 160 mg/25 mg[®] tbl flm (Teva Pharmaceuticals Slovakia s. r. o.) – Valsartán 80 al. 160 mg + hydrochlorotiazid 12,5 al. 25 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Kombinované antihypertenzívum pozostávajúce z antagonistu angiotenzínu a diuretika; →*valsartán*; →*hydrochlorotiazid*.

Tevalen 10 a 70 mg[®] tbl (Teva Pharma B. V.) – Natrii alendronas monohydricus 11,6 al. 81,2 mg (= 10 al. 70 mg kyseliny alendrónovej) v 1 tbl. Bisfosfonát; →*alendronát*.

Tevanap 20 mg/12,5 mg[®] tbl (Teva Pharmaceuticals CR) – Enalaprilummaleinát 20 mg + Hydrochlorthiazidum 12,5 mg v 1 tbl. Kombinované antihypertenzívum obsahujúce inhibitor ACE a diuretikum; →*enalapril* + →*hydrochlorotiazid*.

Teveten Plus 600 mg/12,5 mg[®] tbl flm (Solvay Pharmaceuticals) – Eprosartán (ako mesilát) 600 mg + hydrochlorotiazid 12,5 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Kombinované antihypertenzívum obsahujúce →*eprosartán* a →*hydrochlorotiazid*.

TGF (α, β) – angl. *transforming growth factor* transformujúci rastový faktor. Polypeptid s početnými účinkami. Citlivá je väčšina buniek, účinky môžu byť rozmanité v závislosti od typu buniek a rastových podmienok. Existuje viac skupín TGF. Je prítomný v trombocytoch, kostnom a mezenchýmovom tkanive, zúčastňuje sa na regulácii rastu, regenerácii tkanív, imunitných procesoch ap.

Thiamin Léčiva[®] tbl (Zentiva Česko) – Thiamini hydrochloridum 50 mg v 1 tbl. Vitamín B₁; →*tiamín*.

Thiamin Léčiva Inj[®] sol inj (Zentiva Česko) – Thiamini hydrochloridum 100 mg v 2 ml inj. rozt. Vitamín B₁; →*tiamín*.

Thioctacid 600 HR[®] tbl film (Viatrix GmbH & Co. KG) – Acidum thiocticum 600 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Neuroprotektívum, kt. sa používa v th. periférnej senzomotorickej diabetickej polyneuropatie; →*kyselina tioktová*.

Thioctacid 600 T[®] sol inj (Viatrix GmbH & Co. KG) – Trometanoli thioctas 952,3 mg (= 600 mg kyseliny tioktovej) v 1 amp. Inj. rozt. Neuroprotektívum, kt. sa používa v th. periférnej senzomotorickej diabetickej polyneuropatie; →*kyselina tioktová*.

Thiogamma 600 Injekt[®] sol inj (Worwag Pharma & Co KG) – Acidum thiocticum (meglumínová soľ) 1167,70 (= 600 mg kyseliny tioktovej) v 1 amp. inj. rozt. Neuroprotektívum, kt. sa používa v th. periférnej senzomotorickej diabetickej polyneuropatie; →*kyselina tioktová*.

Thiogamma 600 Oral[®] tbl film (Worwag Pharma & Co KG) – Acidum thiocticum (meglumínová soľ) 1167,70 (= 600 mg kyseliny tioktovej) v 1 tbl. obalenej filmom. Neuroprotektívum, kt. sa používa v th. periférnej senzomotorickej diabetickej polyneuropatie; →*kyselina tioktová*.

Thiogamma Trbo-Set[®] sol inf (Worwag Pharma & Co KG) – Acidum thiocticum (meglumínová soľ) 1167,70 (= 600 mg kyseliny tioktovej) v 1 amp. Inj. rozt. Neuroprotektívum, kt. sa používa v th. periférnej senzomotorickej diabetickej polyneuropatie; →*kyselina tioktová*.

Thiopental Valeant 0,5 al. 1,0[®] plv ino (Valeant Czech Pharma s. r. o.) – Thiopentalum natricum 0,5 al. 1 g prášku na inj. rozt. v 1 inj. liekovke. Celkové anestetikum; →*tiopental*.

Thombran[®] – antidepressívum, antianxiolytikum, hypnotikum; →*trazodol*.

Thymomel[®] sir (Ivax Pharmaceuticals) – Thymi extractum fluidum 4,17 g + Serpylli extractum fluidum 4,17 g + Plantaginis extractum fluidum 4,17 g v 100 ml sirupu. Fytofarmakum, expektorans, kt. sa používa pri zápaloch horných dýchacích ciest.

Tiagra 100 mg/2 ml[®] sol inj (Zentiva, Česko) – Tiapridi hydrochloridum 111,0 mg (= 100 mg tiapridu) v 2 ml inj. rozt. Psychofarmakum, neuroleptikum; →*tiaprid*.

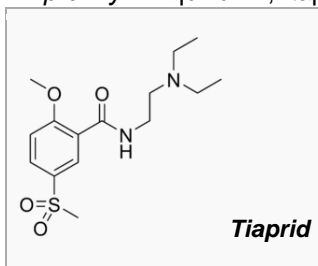
tiaprid – *N*-(2-diethylaminoetyl)-2-metoxy-5-metylsulfonylbenzamid, C₁₅H₂₄N₂O₄S, M_r 328,43; antagonist dopamínových D₂ a D₃ receptorov, atypické antipsychotikum, neuroleptikum. Podáva sa perorálne.

Indikácie – poruchy správania u dementných pacientov. Pa pri abstinencii alkoholu, spontánne a tardívne dyskinézy, Huntingtonova chorea .

Kontraindikácie – precitlivenosť na zložky prípravku, prolaktíndependentné nádory (prolaktinóm), rakovina prsníka, feochromocytóm, súčasné podávanie s levodopou, dojčenie; relat.: gravidita, alkoholizmus. Ovplyvňuje schopnosť riadiť motorové vozidlo a obsluhovať stroje. Opatrnosť je žiaduce u starších pre možné riziko sedatívneho účinku.

Dávkovanie – 50 mg 2-krát/d s postupným zvyšovaním na 100 mg 3-krát/d. Pri poruchách správania pri abstinenčnom syndróme až 300 – 400 mg/d 1 – 2 mes.

Prípravky – Equilium[®], Itapride[®], Luxoben[®], Sereprile[®], Tiapridal[®], Tiapridex[®].

Tiapridal[®] gtt por (Sanofi-Synthelabo) – Tiapridi hydrochloridum 153,21 mg (= 139 mg tiapridu) v 1 ml kv. Psychofarmakum, neuroleptikum; → *tiaprid*.

Tiapridal[®] sol inj (Sanofi-Synthelabo) – Tiapridi hydrochloridum 111,1 mg (= 100 mg tiapridu) v 2 ml inj. rozt. Psychofarmakum, neuroleptikum; → *tiaprid*.

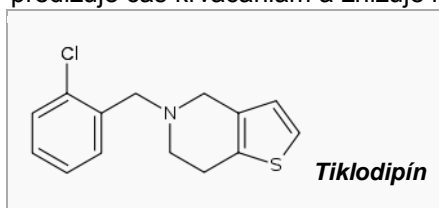
Tiapridal[®] tbl (Sanofi-Synthelabo) – Tiapridi hydrochloridum 111,1 mg (= 100 mg tiapridu) v 1 tbl. Psychofarmakum, neuroleptikum; → *tiaprid*.

Ticlid 250 mg[®] tbl flm (Sanofi-Synthelabo) – Ticlodipini hydrochloridum 250 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antiagregancium; → *tiklodipín*.

Tienam I. M a I. V.[®] plv inj (Merck Sharp & Dohme) – Imipenemum monohydricum 540 mg = 500 mg imipeném) + Cilastatinum natrium 559 mg (500 mg cilastatínu) v prášku na infúzny rozt. Antibiotikum; → *imipenem*.

Tifaxin XR 37,5; 75 a 150 mg[®] cps pld (Alfred E. Tiefenbacher) – Venlafaxin 37,5; 75 al. 150 mg (vo forem chloridu) v 1 cps s predĺženým uvoľňovaním. Antidepressívum; → *venlafaxín*.

tiklodipín – 5-(2-chlórbenzyl)-4,5,6,7-tetrahydrotieno[3,2-c]pyridín, Mr ; antitrombocytová látka zo skupiny tienopyridínov. Po perorálnom podaní je jeho biol. dostupnosť vyše 80 %, na plazmatické proteíny sa viaže 98 %, metabolizuje sa v pečeni. Polčas po jednotlivej dávke je 12 h pri opakovanom podaní 4 – 5 d, vylučuje sa močom a stolicou. Podobne ako klopidogrel inhibuje receptory ATPázy. Inhibuje agregáciu trombocytov zmenou funkcie membrány trombocytov, predlžuje čas krvácaniam a znižuje incidenciu iktu u vysoko rizikových pacientov.

Indikácie – ako antiagregancium u pacientov, kt. neznášajú aspirín al. je potrebná duálna antitrombocytová th. Mebňšie hemoragické riziko má klopidogrel.

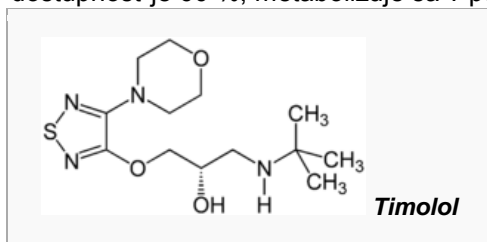
Kontraindikácie – precitlivosť na zložky lieku, hemoragické diatézy, aktívne krvácanie, ťažká hepatopati. Opatrnosť je žiaduca pri riziku krvácania (úrazy, operácie, anamnéza peptického vredu), hepatopatii a nefropatii, u geriatrických pacientov (zvýšená citlivosť), v gravidite a laktácii, u detí pod 18-r., pri neutropénii, trombocytovej trombocytopenickej purpore.

Dávkovanie – podáva sa 2-krát/d 250 mg p. o.

Prípravky – Ticlid[®], Ticlopidin-Ratiopharm[®].

Tilade Mint[®] aer sol (Aventis Pharma Deutschland) – Nedocromilum natrium 2 mg v 1 inhalačnej dávke (1,4085 obj. %) 1 nádobka = 112 dávok. Antiastmaticum; → *nedokromil*.

timolol -- (S)-1-(*terc*-butylamino)-3-[(4-morfolin-4-yl-1,2,5-tiadiazol-3-yl)oxy]propan-2-ol, C₁₃H₂₄N₄O₃S, M_r 316,421; neselektívny blokátor betaadrenergických receptorov, antiglaukomatózum. Jeho biol. dostupnosť je 60 %, metabolizuje sa v pečeni (80 %), polčas je 2,5 – 3 h, vylučuje sa obličkami.

Indikácie – zvýšený vnútroočný tlak, prim. glaukóm s otvoreným uhlom, afakický glaukóm, niekt. formy sek. glaukómu, glaukóm nereagujúci na inú th., ako doplnok iných antiglaukomatík.

Nežiaduce účinky – arytmie, závažný bronchospazmus, mdloby, kongestívne zlyhanie srdca, depresie, zmätenosť, zhoršenie Raynaudovho syndrómu a impotencia.

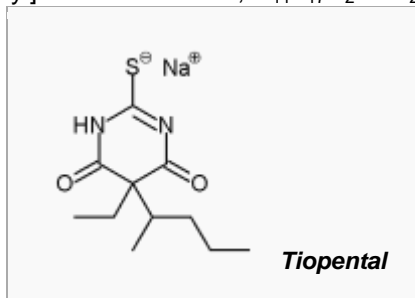
Kontraindikácie – precitlivenosť na zložky prípravku, dystrofické zmeny rohovky, hyperreaktivita bronchov, bronchiálna astma, choroby dýchacích ciest, srdcová insuficiencia, sínusová bradykardia, AV blokáda 2. al. 3. stupňa, kardiogénny šok, gravidita, laktácia, deti do 1. r.

Prípravok – Timolol®.

Timolol 0,25 a 0,5 %® int oph (Unimed Pharma s. r. o.) – Timololi hydrogenomaleas 3,4 mg (= 2,5 mg timololu) v 1 ml (1 ml = 20 kv.) Blokátor betaadrenergických receptorov, antiglaukomatózum, oftalmologikum; → *timolol*.

Timonil 150, 300 a 600 Retard® tbl plg (Desitin Arzneimittel) – Carbamazepinum 150, 300 al. 600 mg v 1 tbl.s predĺženým uvoľňovaním. Antiepileptikum; → *karbamazepín*.

tiopental – thiopentalum, (RS)-[5-ethyl-4,6-dioxo-5-(pentan-2-yl)-1,4,5,6-tetrahydropyrimidin-2-yl]sulfanide sodium, C₁₁H₁₇N₂NaO₂S, M_r; 264,32; celkové anestetikum. Polčas 5,5 – 26 h.

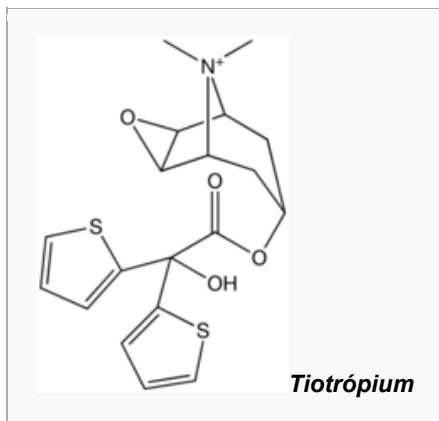

Indikácie – úvod do celkovej anestézie, krátkodobé výkony asi do 15 min v celkovej anestézii; incízie, probatórne excízie, revízie dutiny maternice, bolestivé preväzy, repozície, elektrošoky ap. Pri bolestivých výkonoch sa kombinuje s vhodným analgetikom al. inhaláciou zmesi kyslíka s oxidom dusným; je súčasťou doplnovanej celkovej anestézie U malých detí sa môže použiť aj rektálne na bazálnu anestéziu. Podáva sa na zvládnutie kŕčov pri tetane, eklampsii, epilepsii, pri predávkovaní a toxickej reakcii na miestne anestetiká. Výberoro sa používa na útlm metabolizmu mozgu po neurotraumách, hypoxických mozgových príhodách v pokračujúcej infúzii titrovanej podľa EEG. Dávka v kontinuálnej infúzii sa pohybuje medzi 1 – 3 mg/kg/h.

Kontraindikácie – absol.: portýrka, astma bronchiale, kongestívna srdcová slabosť, septické stavy, šok, hypotenzia, ťažká hepatopatia a nefropatia; nemožnosť zabezpečiť priechodnosť dýchacích ciest (m. Bechterew, angina Ludovici, peritonziárny absces ap.). Ťažká anémia, vysoké riziko anestézie, laktácia.

Prípravky – Thiopental Valeant®, Trapanal®.

tiotrópium – (1 α ,2 β ,4 β ,7 β)-7-[(hydroxidi-2-tienylacetyl)oxy]-9,9-dimetyl-3-oxa-9-azoniatricyklo-[3.3.1.0^{2,4}]nonán, C₁₉H₂₂NO₄S₂⁺, M_r 472,42; anticholínergikum, antagonista muskarínových receptorov, bronchodilatancium. Po inhalácii je jeho biol. dostupnosť 19,5 %, metabolizuje sa v pečeni z 25 % (CYP2D6, CYP3A4), vylučuje sa obličkami. Používa sa v th. chronickej obštrukčnej choroby pľúc (Spiriva®).

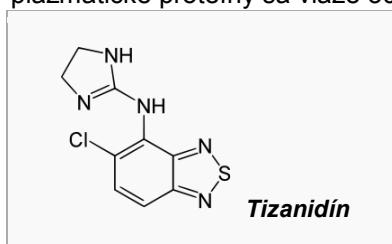

Tisercin[®] inj (Egis Pharmaceuticals Plc.) – Levopromazinum 25 mg v 1 amp. (1 ml). Antipsychotikum, neuroleptikum; →*levopromazín*.

Tisercin[®] tbl flm (Egis Pharmaceuticals Plc.) – Levopromazín (vo forme malátu) 25 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antipsychotikum, neuroleptikum; →*levopromazín*.

Tissierella praeacuta – gramnegatívna, obligátne anaeróbna, pleomorfná a nesporujúca palička z čeľade *Peptostreptococcaceae*. Ide o oportúnneho patogéna, ktorý vyvoláva u osôb postihnutých diabetom, malignitami a poruchami imunity komplikácie. Môže sa vykultivovať po úrazoch, pri tromboflebitídach a nekrotizujúcich infekciách. Th. je chirurgická a antibiotická v závislosti od citlivosti.

tizanidín – 5-chlór-*N*-(4,5-dihydro-1*H*-imidazol-2-yl)-2,1,3-benzotiadiazol-4-amín, C₉H₈ClN₅S, *M_r* 253,712; centrálné pôsobiaci agonista α₂-adrenergických receptorov, myorelaxancium. Na plazmatické proteíny sa viaže 30 %, metabolizuje sa v pečeni (CYP1A2), polčas je 2,54 h.

Indikácie – th. bolestivých spazmov pri statických a funkčných poruchách chrtice (cervikálne a lumbálne syndrómy), po chir. výkonoch, napr. hernii medzistavcovej platničky al. osteoartróze, pri kŕčoch a stuhnutí svalov pri sclerosis multiplex, spastickej diplégii, chron. myelopatii, degeneratívnych chorobách mechy, mozgových cievnych príhodách a mozgovej obrneno úrazoch chrtice al. CNS. Podáva sa aj pri migréne, ako hypnotikum a antikonvulzívum, ako aj pri fibromyalgii.

Kontraindikácie – precitlivenosť na zložky lieku, poruchy funkcie pečene, súčasné podávanie fluoxatínu al. ciprofloxacínu, kt. výrazne zvyšujú účinok tizanidínu

Nežiaduce účinky – hypotenzia. tizanidínu.

Prípravky -- (Sirdalud[®], Zanaflex[®]).

Tobi 300 mg/5 ml[®] sol neb (Chiron Corporation Limited) – Tobramycinum 60 mg v 1 ml rozt. na inhaláciu. Antibiotikum; →*tobramycín*.

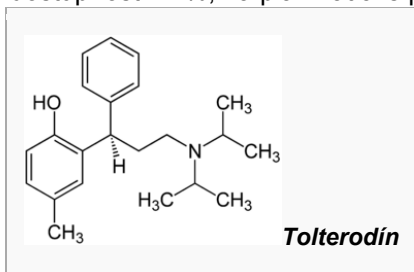
Tobradex[®] int opu (S. A. Alcon-Couvrier N. V.) – Tobramycinum 3 mg + Dexamethasonum 1 mg v 1 ml očnej suspenzie. Kombinácia antibiotika a kortikoidu, oftalmologikum, kt. sa používa v th. bakteriálnych zápalov očí (mihalnic, spojovky, rohovky, predného segmentu oka, uveitíd, poranení,

poleptaní, popálení, poškodení očí žiarením a. penetrujúcich poranení oka, th. zápalu a profylaxi infekcie po operácii katarakty; →*tobramycín*; →*dexametazón*.

Tobradex[®] ung oph (S. A. Alcon-Couvrier N. V.) – Tobramycinum 3 mg + Dexamethasonum 1 mg v 1 ml očnej masti. Kombinácia antibiotika a kortikoidu, oftalmologikum, kt. sa používa v th. baktériových zápalov očí (mihalníc, spojovky, rohovky, predného segmentu oka, uveitíd, poranení, poleptaní, popálení, poškodení očí žiarením a. penetrujúcich poranení oka, th. zápalu a profylaxi infekcie po operácii katarakty; →*tobramycín*; →*dexametazón*.

Tobrex 0,3 %[®] int opo (S. A. Alcon-Couvrier N. V.) – Tobramycinum 3 mg v 1 ml ochej rozt. instilácie. Kombinácia antibiotika a kortikoidu, oftalmologikum, kt. sa používa v th. baktériových zápalov očí (mihalníc, spojovky, rohovky, predného segmentu oka, uveitíd, poranení, poleptaní, popálení, poškodení očí žiarením a. penetrujúcich poranení oka, th. zápalu a profylaxi infekcie po operácii katarakty; →*tobramycín*; →*dexametazón*.

tolterodín – (*R*)-2-[3-(diizopropylamino)-1-fenylpropyl]-4-metylfenol, C₂₂H₃₁NO, M_r 325,488; antagonist muskarínových M₁₋₅ receptorov, močové spazmolytikum. Po podaní p. o. je jeho biol. dostupnosť 77 %, na plazmatické proteíny sa viaže 96,3 % poločas je 1,9 – 3,7 h.

Indikácie – symptomatická th. hyperaktívneho močového mechúra s prejavmi naliehavej a častej potreby močenia al. urgentnej inkontinencie.

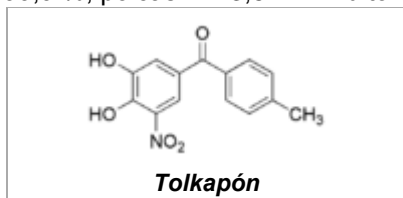
Kontraindikácie—precitlivenosť na zložky prípravku, retencia moču, glaukóm s úzkym uhlom, myasthenia gravis, ulcerózna kolitída, toxický megakolón, deti do 18. r., dojčenie.

Nežiaduce účinky – xerostómia, znížená motilita žalúdka, bolesti hlavy, zápcha, syndróm suchých očí, spavosť; zriedka sa dostavujú alergické reakcie vrátane opuchu, tachykardia a arytmie, hromadenie tekutín v končatinách, halucinácie.

Dávkovanie – 2 mg 2-krát/d, pri hepatopatii 1 mg 2-krát/d. Účinnosť th. sa má prehodnotiť po 2 – 3 mes.

Prípravky – Netrol[®], Detrusitol[®], Uroflow[®].

tolkapón – C₁₄H₁₁NO₅, M_r 273,241 Biol. dostupnosť po podaní p.- o. je 65 %, na proteíny sa viaže 99,9 %, poločas 2 – 3,5 h. inhibítor katechol-O-metyltransferázy, antiparkinsonikum (Tamar[®]).

Indikácie – idiopatická Parkinsonova choroba s motorickými fluktuáciami u pacientov, kt. reagujú na th. levodopy a nereagujú na iné inhibítory COMT al. ich netolerujú v kombinácii s levodopou/benserazidom al. karbidiopou/benserazidom.

Kontraindikácie – hepatopatia, ťapková dyskinéza, malírnny neuroseptický syndrom, rabdomyolýza nesúvisiaca s úrazom ani hypertermiou, feochomocytóm, prectlivenosť na zložky prípravkou; opatrnosť je žiaduca v gravidite.

Nežiaduce účinky – nauzea, nechuť do jedenia, hnačka, dyskinéza, bolesti hlavy, závraty, poruchy spánku, zmätenosť, halucinácie.

Dávkovanie – 100 mg 3-krát/d p. o.

Toll-receptory – [z nem. *toll* – báječný, bujný, divoký, jako sa o nich vyjádрили ich objavitelia] syn. toll-like receptory, TLR, trieda proteínov, ktoré majú význam vo vrozenom, imunitnom systéme. Sú to transmembránové, nekatalytické receptory, ktoré rozpoznávajú štruktúrne konzervatívne molekuly odvodené z mikróbov. Keď tieto mikróby prelomia fyzikálne bariéry, jako je koža alebo sliznica čreva, rozpoznajú ich TLR, ktoré aktivujú reakcie imunitné bunky. TLR sú teda štruktúry na bunkách organizmov, ktoré majú význam pre pohotovú obranu organizmu voči mikroorganizmom. Ide o prastarý mechanizmus, vďaka ktorému sa mohli organizmy brániť pred mikróbami, prežili a mohli pokračovať vo vývine a diferenciácii. Dokázali sa v rastlinách, bezstavovcoch, stavovcoch i u človeka. Pôvodne sa identifikovali v muške *Drosophila melanogaster* jako faktory, ktoré regulujú vývoj a obranu proti mikróbom. TLR sa dajú rozdeliť na 6 skupín. Podľa toho, či TLR proteíny majú v extracelulárnej časti imunoglobulínové domény alebo opakujúce sa úseky bohaté na leucín, sa delia na dve rodiny: **1. prvá rodina** zahrnuje o. i. receptory pre IL-1, IL-18 a T1/ST-2, ktoré zodpovedajú za diferenciáciu Th-lymfocytov na Th₂-subpopuláciu; **2. do druhej rodiny** patrí najmä podrodina TLR1 až 6 a MyD88, ktorý sa nachádza iba vnútri bunky a participuje na prenose signálov.

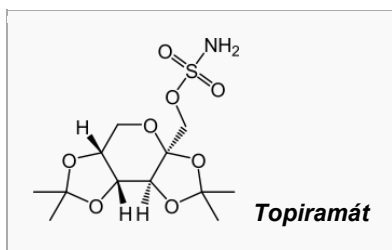
TLR patria k receptorom, ktoré rozpoznávajú určité chemické štruktúry prítomné na povrchu mikróbov. TLR2 má za úlohu sprostredkovať obranu proti grampozitívnym baktériám tým, že viaže ich peptidoglykán a kyselinu lipoteichovú a takisto predstavuje obranný mechanizmus proti pliesňam, a to tým, že viaže manány v ich bunkovej stene. Predpokladá sa, že každý TLR odpovedá na určitý ligand baktérií, čo umožňuje reagovať na rôzne patogény. TLR rozpoznávajú molekulové vzory spojené s patogénom (angl. *pathogen-associated molecular patterns*, PAMP). Tak rozlišuje organizmus patogenné mikróby od nepatogénnych. Výsledkom väzby ligandu na receptory TLR je aktivácia viacerých transkripčných faktorov a rôznych cytokínov. Na regulácii sa zúčastňuje asi 100 génov. TLR majú význam pre obranu organizmu proti exogénnym faktorom (zložky mikroorganizmov), jako aj endogénnym faktorom (porušené a staré bunky apod.) a môžu sa zúčastňovať aj na vyvolaní patologických reakcií v organizme.

Tonocalcin 50 a 100 I. U. injekcie a Tonocalcin 50 a 100 I. U. predplnené inj. str.[®] sol inj (Alfa Wassermann) – Calcitoninum salmonis 50 al. 100 I.U. v 1 ml rozt. Hormon, kt. sa používa v th. osteoporózy, chron. hyperkalciémie vyvolanej nádorom, hyperparatyreózou al. intoxikáciou vitamínom D, jako aj v th. Pagetovej choroby a neurodystrofických porúch; →*kalcitonín*.

Tonocalcin 100 a 200 IU[®] aer nao (Medicom International) – Calcitoninum salmonis 1000 al. 2000 I. U. v 1 ml rozt. 1 dávka (0,1 ml) obsahuje 100 al. 200 I. U. Hormon, kt. sa používa v th. osteoporózy, chron. hyperkalciémie vyvolanej nádorom, hyperparatyreózou al. intoxikáciou vitamínom D, jako aj v th. Pagetovej choroby a neurodystrofických porúch; →*kalcitonín*.

Topamax 25, 30, 100 a 200[®] tbl flm (Johnson & Johnson s. r. o.) – Topiramatum 25, 50, 100 al. 200 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antiepileptikum; →*topiramát*.

topiramát – sulfamát 2,3:4,5-bis-O-(1-metyletylidén)-β-D-fruktopyranózy, C₁₂H₂₁NO₈S, M_r 339,363; antiepileptikum, antikonvulzívum. Je menej účinný jako lamotrigín. Biol. dostupnosť je 80 %, metabolizuje sa v pečeni (30 %), vylučuje sa močom 70 % v nezmenenej forme, počas 19 – 23 h.

Indikácie – epilepsia, monoterapia al. prídavná th. pacientov s parciálnymi záchvatmi al. generalizovanými tonickoklonickými záchvatmi, prídavná th. záchvatov spojených s Lennoxovým-Gastautovým syndrómom, profylaxia migrénových bolestí hlavy.

Kontraindikácie – precitlivenosť na zložky lieku, profylaxia migrény v gravidita a u žien vo fertilnom veku, ak neužívajú antikoncepciu. Nepodávať súčasne s alkohol al. inými liekmi tlmiacimi CNS. Laktácia. Opatrnosť je žiaduca pri hepatopatiách a nefropatiách. Pri súčasnej th. digoxínom treba monitorovať koncentráciu digoxínu v sére

Interakcie – sprasná th. s fenytoínom al. karbamazepínom znižuje plazmatické koncentrácie topiramátu.

Nežiaduce účinky – parestézie, infekcie horných dýchacích ciest, hnačka, nauzea, anorexia, poruchy pamäti, spomalenie psychomotorickej aktivity, únavnosť, zmätenosť, somnolencia, zriedka inhibícia karboanhydrázy (s metabolickou acidózou). Opísali sa aj prípady akút. myopie a sek. Glaukómu s otvoreným uhlom.

Dávkovanie – 25 mg/d večer počas 1 týžd, potom sa dávka zvyšuje v 1-týžd- al. 2-týžd. intervaloch o 25 al. 50 mg, dmd 500 mg, pri doplnkovej 200 – 400 mg.

Prípravky – Topamax[®], Topilex[®], Topiramát Arrow[®], Topiramát Desitin[®], Topiramát Galex[®], Topiramát Mylan[®], Topiramát Orion[®], Topiramát-ratiopharm[®], Topiramát Sandoz[®], Topiramát-Teva[®], Zidoxer[®].

Topiramát Arrow 25, 50 a 100 mg[®] tbl flm (Arrow Generics) – Topiramatum 25, 50 al. 100 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antiepileptikum; →*topiramát*.

Topiramát Desitin 100 a 200 mg[®] tbl flm (Desitin Arzneimittel) – Topiramatum 100 al. 200 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antiepileptikum; →*topiramát*.

Topiramát Galex 25, 50, 100 a 200 mg[®] tbl flm (Desitin Arzneimittel) – Topiramatum 25, 50, 100 al. 200 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antiepileptikum; →*topiramát*.

Topiramát Mylan 25 mg[®] tbl flm (Generics UK Ltd.) – Topiramatum 25 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antiepileptikum; →*topiramát*.

Topiramát Orion 25, 50, 100 a 200 mg[®] tbl flm (Orion Corporation) – Topiramatum 25, 50, 100 al. 200 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antiepileptikum; →*topiramát*.

Topiramát-ratiopharm 50 a 100 mg[®] tbl flm (ratiopharm) – Topiramatum 50 al. 100 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antiepileptikum; →*topiramát*.

Topiramát Sandoz 25, 50, 100 a 200 mg[®] tbl flm (Sandoz Pharmaceuticals d. d.) – Topiramatum 25, 50, 100 al. 200 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antiepileptikum; →*topiramát*.

Topiramát-Teva 25, 50, 100 a 200 mg[®] tbl flm (Desitin Arzneimittel) – Topiramatum 25, 50, 100 al. 200 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antiepileptikum; →*topiramát*.

Torecan[®] sol inj (Krka d. d.) – Thiethylperazini hydrogenomaleas 6,5 mg v 1 ml inj. rozt. (1 amp.). Antiemetikum, antivertiginózum z triedy fenotiazínov; →*tietylperazín*.

Torecan[®] sup (Krka d. d.) – Thiethylperazini hydrogenomaleas 10,3 mg (= 6,5 mg tietylperazínu) v 1 čapíku. Antiemetikum, antivertiginózum z triedy fenotiazínov; →*tietylperazín*.

Torecan[®] tbl obd (Krka d. d.) – Thiethylperazini hydrogenomaleas 10,3 mg (= 6,5 mg tietylperazínu) v 1 obalenej tbl. Antiemetikum, antivertiginózum z triedy fenotiazínov; →*tietylperazín*.

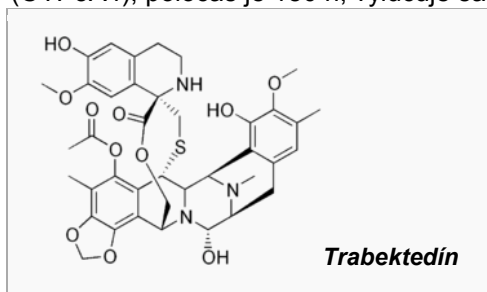
TORCH complex – skr. angl. **T** – toxoplasmosis + **O** – other infections (hepatitis B, coxsackievirus, syphilis, Varicella-Zoster Virus, HIV a Parvovirus B19) + **R** – rubella + **C** – Cytomegalovirus + **H** – Herpes simplex virus). Ide o súbor príznakov vyskytujúcich sa pri perinatálnych infekciách (infekciách prenášaných transplacentárne krvným prúdom cestou choriónových klov z gravidnej ženy na jej plod) podmienených rôznymi pôvodcami, navzájom neodlíšiteľných. Hematogénny premis sa môže uskutočniť v ktoromkoľvek období gravidity alebo počas porodu vestou materiálo-fetálnej transfúzie.

Torisel 25 mg/ml[®] cif fol (Wyeth Europe) – Temozolomid 30 mg prášok na infúzny rozt. v 1 liekovke. Cytostatikum; →*temozolomid*.

Torvacard 10, 20 a 40[®] tbl obd (Zentiva, Česko) – Atorvastatín 10, 20 al. 40 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antihyperlipoproteinemikum zo skupiny statínov; →*atorvastatín*.

Toviaz[®] tbl plg (Pfizer Europe MA EEIG) – Fesoteridíniumfumarát 4 mg (= 3,1 mg fesoterodínu v 1 tbl. s predĺženým uvoľňovaním. Močové spazmolytikum; →*fesoterodín*.

trabektedín – (1'*R*,6*R*,6*aR*,7*R*,13*S*,14*S*,16*R*)-6',8,14-trihydroxy-7',9-dimetoxy-4,10,23-trimetyl-19-oxo-3',4',6,7,12,13,14,16-oktahydrospiro[6,16-(epitiopropanooxymetano)-7,13-imino-6*aH*-1,3-dioxolo-[7,8]izochino[3,2-*b*][3]benzazocín-20,1'(2'*H*)-izochinolin]-5-ylacetát, C₃₉H₄₃N₃O₁₁S, M_t 761,84; antineoplastikum. Pôvodne sa extrahovala účinná látka zvaná esceinacidín z morského druhu Ecteinascidia turbinata. Na plazmatické proteíny sa viaže 94 – 98 %, metabolizuje sa v pečeni (CYP3A4), poločas je 180 h, vylučuje sa väčšinou stolicou. Podáva sa i. v.

Indikácie – th. pacientov s pokročilým sarkómom mäkké tkaniva po neúspešnej th. antracyklínmi a ifosfamidom. Podával sa v th. liposarkómu a leiomyosarkómu.

Kontraindikácie – precitlivenosť na zložky prípravku, nekontrolovaná infekcia, dojčenie, kombinácia s vakcínou proti žltej zimnici.

Prípravok – Yondelis[®].

Tracleer 62,5 a 125 mg[®] tbl flm (Actellon Registration) – Bosentán (vo forme monohydrátu) 62,5 mg al. 125 v 1 tbl. obalenej filmom. Antihypertenzívum; →*bosentán*.

Tracrium[®] sol inj (GlacoSmithKline Slovakia s. r. o.) – Atracurii besilas 10 mg v 1 ml rozt. Myorelaxancium, kt. sa používa na umožnenie endotracheálnej intubácie pri celkovej anestézii, relaxáciu kostrového svalstva počas chir. výkonu a umelej pľúcnej ventilácie a na uľahčenie mechanickej ventilácie u pacientov na jednotkách intenzívnej starostlivosti; →*atrakúriumbezylát*.

Tractocile[®] con inf a sol inj (Ferring) – Atosiban (vo forme acetátu) 7,5 mg v 1 ml infúzneho koncentráту. Gyneokologikum, tokolytikum; →*atosiban*.

Tractocile 7,5 mg/ml[®] sol inj (Ferring) – Atosiban (vo forme acetátu) 7,5 mg v 1 ml inj. rozt. Gyneokologikum, tokolytikum; →*atosiban*.

Tralgit[®] cps (Zentiva, Slovensko) – Tramadoli hydrochloridum 50 v 1 cps. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tralgit[®] gto por (Zentiva, Slovensko) – Tramadoli hydrochloridum 1 g v 10 ml rozt. (20 kv. = 50 mg). Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tralgit 50 a 100 Inj[®] sol inj (Zentiva, Slovensko) – Tramadoli hydrochloridum 50 al. 100 mg (= 44,1 al. 88,2 mg tramadolu) v 1 ml inj. rozt. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tralgit SR 100, 150 a 200[®] tbl plg (Zentiva, Slovensko) – Tramadoli hydrochloridum 100, 150 al. 200 mg v 1 tbl s predĺženým uvoľňovaním. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tramabene 50 a 100[®] sol inj (ratiopharm) – Tramadoli hydrochloridum 50 mg v 1 ml rozt. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tramabene 100 mg[®] gtt por (ratiopharm) – Tramadoli hydrochloridum 100 mg v 1 ml rozt. (40 kv., resp. 8 strekov). Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tramadol AL 50[®] cps (Allud Pharma) – Tramadoli hydrochloridum 50 mg v 1 cps. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tramadol AL 100[®] sup (Allud Pharma) – Tramadoli hydrochloridum 100 mg v 1 čapíku. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tramadol Taburet 50[®] tbl eff (Tauret) – Tramadoli hydrochloridum 50 mg v 1 šumivej tbl. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tramadol-K Retard[®] tbl plg (Krka d. d.) – Tramadoli hydrochloridum 100 mg v 1 tbl. s predĺženým uvoľňovaním. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tramal[®] cps (Grunenthal) – Tramadoli hydrochloridum 50 mg v 1 cps. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tramal[®] gto por (Grunenthal) – Tramadoli hydrochloridum 100 mg v 1 ml kv. (rozt.). Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tramal[®] sup (Grunenthal) – Tramadoli hydrochloridum 100 mg v 1 čapíku. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tramal 50 mg/ml a 100 mg/2 ml[®] sol inj (Grunenthal) – Tramadoli hydrochloridum 50 mg v ml inj. rozt. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tramal Retard 100, 150 a 200[®] tbl plg (Grunenthal) – Tramadoli hydrochloridum 100, 150 al. 200 mg v 1 tbl. s predĺženým uvoľňovaním. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Tramal UNO 100, 150 a 200 mg[®] cps plg (Grunenthal) – Tramadoli hydrochloridum 100, 150 al. 200 mg v 1 tvrdej cps. s predĺženým uvoľňovaním. Analgetikum, anodynum; →*tramadol*.

Trandolapril-AS 2 mg[®] cps dur (Archie Samuel s. r. o.) – Trandolaprilum 0,5; 1 al. 2 mg v 1 tvrdej cps. Antihypertenzívum, inhibitor ACE; →*trandolapril*.

Trandolapril Genetice 0,5; 2 a 4 mg[®] cps dur (Genetice UK Ltd.) – Trandolaprilum 0,5; 2 al. 4 mg v 1 tvrdej cps. Antihypertenzívum, inhibitor ACE; →*trandolapril*.

Trandolapril-ratiopharm 2 a 4 mg[®] cps dur (ratiopharm) – Trandolaprilum 2 al. 4 mg v 1 tvrdej cps. Antihypertenzívum, inhibitor ACE; →*trandolapril*.

transkripcia – proces, ktorým sa kopíruje genetická informácia uložená v sekvenciách DNA do sekvencie nukleotidov RNA. Základný mechanizmus transkripcie je v prokaryotoch i eukaryotoch rovnaký, kondenzáciu ribonukleotidov podľa predlohy DNA katalyzujú komplexy proteínov, DNA-dependentnými RNA polymerázami. V každom akte transkripcie sa kopíruje vždy len jeden z obidvoch reťazcov DNA v smere 3'-5' (templátový reťazec), pričom kondenzácia ribonukleotidov prebieha v smere 5'-3', bez toho, aby bol potrebný iniciačný primér.

Prokaryoty vystačia s jedným typom RNA polymerázy pre všetky typy RNA transkriptov, eukaryoty využívajú 3 typy RNA polymeráz na 3 typy RNA: *RNA polymerázu I* na transkripciu ribozómových génov (s výnimkou 5S RNA), *RNA polymerázu II* na transkripciu génov kódujúcich zloženie proteínov (tvorbu primárnych transkriptov, z ktorých zostrihom vzniká mRNA) a niektoré typy malých RNA; *polymerázu III* na transkripciu génov 5S RNA, tRNA a rôzne malé RNA.

RNA polymeráza prokaryontov má 2 základné štruktúrne zložky: jadro zložené zo subjednotiek α , β , β' a rôzne σ -faktory, ktoré určujú väzbovú špecifickosť celého polymerázového komplexu (holoenzýmu) k rôznym promótorom. Napr. na vzniku spór *Bacillus subtilis* sa zúčastňuje sada σ -faktorov, vďaka ktorým rôzne varianty holoenzýmu v priebehu jednotlivých sporulačných reakcií postupne rozpoznáva rôzne promótoxy.

Regulácia transkripcie v prokaryotoch sa uskutočňuje pôsobením alosterických proteínov, ktoré väzbou na operátory, špecifické sekvencie v oblasti promótorov, aktivujú alebo blokujú promótoxy. Jednotlivé gény prokaryontov bývajú združené do transkripčných jednotiek oddelených terminačnými sekvenciami. Proteínové *antiterminačné faktory* umožňujú kontrolu dĺžky transkriptu (t. j. kontrolu počtu súčasne transkribovaných génov) zmenou konformácie DNA v okolí terminačných sekvencií. Táto stratégia je základom tvorby regulačných kaskád (príkladom je sled reakcií a rozhodovania pri transkripcii bakteriofága λ).

Transkripcia genómu eukaryontov, vďaka väčšej zložitosti usporiadania genómu zahŕňa podstatne väčší počet proteínových zložiek; vždy vyžaduje aktiváciu špecifickými → **transkripčnými faktormi**, ktoré reagujú s DNA v bezprostrednom okolí promótorov a okrem toho pôsobenie aj ďalších sekvencie špecifických väzbových proteínov. Usporiadanie väzbových regulačných sekvencií vzhľadom na vlastný promótor sa líši pri rôznych typoch génov a rôznych typoch RNA polymeráz. V prípadegénov kódujúcich zloženie proteínov transkribovaných RNA polIII, možno charakteristické usporiadanie predstaviť ako sled niekoľkých typov regulačných sekvencií: *promótorové sekvencie* (tzv. TATA-boxu), sekvencie priľahlé k promótoru proti smeru transkripcie (*upstream regulatory sequence*) *URS*, a *vzdialených regulačných sekvencií* (enhancerov, resp. silencerov), ktoré sa môžu nachádzať pred i za génom. Aktivujúce transkripčné faktory zabezpečujú *špecifickosť* transkripcie. Ďalšie sekvencie špecifické väzbové proteíny modulujú (zosilňujú alebo zoslabujú) *účinnosť* transkripcie.

translačná medicína – nový aspekt lekárskej praxe a intervenčnej epidemiológie, ako prirodzené pokračovanie medicíny založenej na dôkazoch 21. storočia. Integruje výsledky základných, spéoločenských vied, politológie s cieľom optimalizovať starostlivosť o pacientov a preventívne opatrenia, ktoré prekračujú poskytovanie zdravotníckych služieb. Translačná medicína sa týka nielen zdravotníctva, ale aj politikov, verejnosti a najmä pacientov. Je to protiklad orientácie biologických vied na lieky a lekárske zariadenia. Translačný výskum má tri fázy. Prvá fáza sa týka identifikácie potrieb, vývoja potenciálnych spôsobov liečby v laboratóriu, testov jej bezpečnosti a účinnosti. Patrí sem psychoterapia, úprava telesnej aktivity a dietoterapia. Druhá fáza sa zameriava na sledovanie účinnosti a bezpečnosti liečebných opatrení a technológií zistených v prvej fáze, v reálnych životných situáciách. Informuje o smerniciach týkajúcich sa potrieb, akceptovateľnosti, účinnosti a nákladov. Zisťuje aj odpovede správania pacientov na intervencie

a ich ochotu k spolupráci. Tretia fáza má za cieľ poskytnúť informácie potrebné na zmenu stratégií terapie a prevencie, ktoré sa ukázali v druhej fáze ako účinné a ekonomicky efektívne.

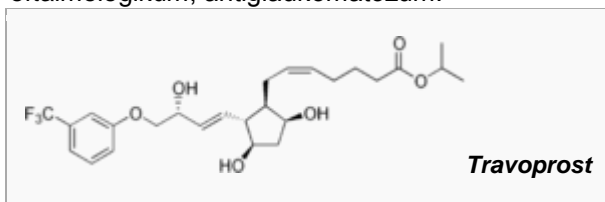
Príkladom je obezita a jej pridružené choroby, ktoré vyžadujú nové komplexné metódy účinnej terapie, založené na randomizovaných klinických pozorovaniach a ustavične sa zlepšujúcich terapeutických a preventívnych opatreniach založených na komunitných prístupoch. Tie si vyžadujú integrované edukačné a environmentálne aktivity zamerané na zvýšenie telesnej aktivity, zmeny legislatívnych a organizačných opatrení pri produkcii zdravších jedál a racionálne stravovanie.

transpozóny – transpozičné elementy, časť DNA, ktorá sa môže premiestňovať z jedného plazmidu do druhého, príp. z plazmidu do genómu baktériovej bunky. Okrem génov kódujúcich ich transpozíciu majú ešte ďalšie gény ovplyvňujúce genotyp prokaryotických buniek. Transpozičné elementy sa označujú ako Tn1, Tn2 atď. A funkcie génu (Tn-elementu) môžu sa uvádzať v zátvore Tn6(Km), čo znamená, že ide o transpozičný element Tn6 kódujúci rezistenciu proti kanamycínu. Transpozičné elementy (sekvencie), teda časti DNA, nachádzajúce sa v baktériovej bunke môžu byť trojakého druhu: **1. inzerčné sekvencie (IS)** alebo inzerčné elementy, najmenšie transpozičné elementy, časti baktériového chromozómu alebo plazmidu, kódujúce najmä vlastnú reprodukciu; **2. vlastné (komplexné) transpozóny**, majú väčší genóm a môžu kódovať rezistenciu proti antibiotikám; **3. transpozón spojený s fágom**, napr. Mu a D108, ktorých transpozícia sa spája aj s ich reprodukciou. Transpozóny sa môžu dostať do plazmidov, fágov i do chromozómu baktériovej bunky a môžu kódovať rezistenciu a iné prejavy a fenotypické vlastnosti buniek.

Transtec 35 µg/h, 52,5 µg/h a 70 µg/h[®] emp tdm (Grünenthal) – Buprenorfinum 20, 30 al. 40 mg v 1 transdermálnej náplasti. Plocha s obsahom liečiva: 25; 37,5 al. 50 cm². Uvoľňovanie liečiva z náplasti: 35, 52,5 al. 70 µg/h. Opioidové analgetikum; →*buprenorfin*.

Travatan[®] int opo (Alcon Pharmaceuticals Ltd., o. z.) – Travoprost 40 v 1 ml rozt. Oftalmologikum; →*travoprost*.

travoprost – izopropyl-(Z)-7- [(1R,2R,3R,5S)-3,5-dihydroxy-2-[(1E,3R)-3-hydroxy-4-[(α,α,α-trifluór-m-tolyl)oxy]-1-butenyl]cyklopentyl]-5-heptenoát; propan-2-yl-7-[3,5-dihydroxy-2-[3-hydroxy-4-[3-(trifluórmetyl)fenoxyl]-but-1-enyl]-cyklopentyl]hept-5-enoát, C₂₆H₃₅F₃O₆, M_r 500,548; analóg prostaglandínu. Znižuje vnútroočný tlak, zvyšuje výtok vnútroočnej tekutiny. Používa sa ako oftalmologikum, antiglaukomatózum.

Indikácie – glaukóm s otvoreným uhlom, očná hypertenzia akomoterapia al. prídavná th.

Nežiaduce účinky – hmlisté videnie, začervenanie očí, stmavnutie očných rias, dúhovky (heterochromia) pálenie očí, prostatické ťažkosti.

Prípravky – Travatan[®], Travatan Z[®].

trazodón – 2-(3-[4-(3-chlórfenyl)piperazin-1-yl]propyl)-[1,2,4]triazolo[4,3-a]pyridin-3(2H)-ón, C₁₅H₂₂ClN₅O, M_r 371,864; psychoaktívna látka z triedy piperazínov a triazolpyridínu. Má antidepresívne, anxiolytické a hypnotické vlastnosti. Inhibuje spätné vychytávanie sérotonínu, má však nižšiu afinitu pre transportér sérotonínu ako selektívne inhibítory vychytávania sérotonínu, ako je fluoxetín a citalopram. Antianxiolytický a antidepresívny účinok je následkom antagonistického pôsobenia na sérotonínové 5-HT_{2A} a α₁-adrenergické receptory, ako aj mierneho antagonistického

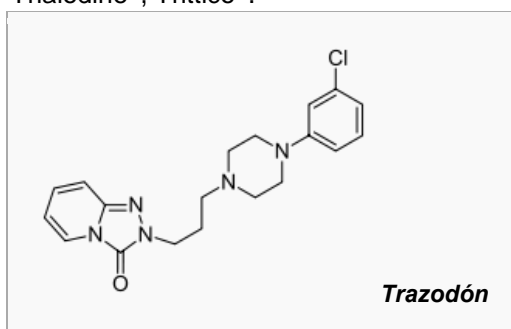
pôsobenia ma histamínový receptor H_1 . Do th. sa zaviedol r. 1960. Jeho účinok sa dostavuje v priebehu 1. týžd. podávania.

Po podaní p.o. sa trazodón dobre resorbuje a vrcholovú koncentráciu v krvi dosahuje asi za 1 h po podaní, po jedení neskôr. Viaže sa silne na plazmatické proteíny. Eliminačný polčas je dvojfázový: 3 – 6 h a 5 – 9 h. Liek sa metabolizuje v pečeni na 3 – 4 metabolity. Niekt. z nich aktivujú receptory sérotonínu ($5-HT_{2C}$), Vylučuje sa močom (70 – 75 %) v priebehu 3 d. Podáva sa a noc.

Indikácie – depresívne stavy s anxiózitou alebo bez nej, insomnia, fibromyalgia, nočné mory a i. poruchy spánku, chronická bolesť. Osvedčuje sa aj pri panických poruchách, diabetickej neuropatii, bulimia nervosa, obsesívno-kompulzívnych poruchách, abstinenčom syndróme a schizofrénii a i. psychózach.

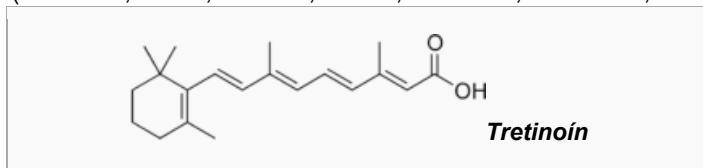
Nežiaduce účinky – anorexia, hypolokómia, bolesti hlavy, anxióza, depresie (účinok metabolitov). Vcelku má však liek v porovnaní s tricyklickými a tetracyklickými antidepresívami menej anticholinergických (sucho v ústach, obstipácia, tachykardia), ako aj sympatikolytických nežiaducich účinkov (hypotenzia, erektilné dysfunkcie a anorgazmia). Po náhlom prerušení th. sa môže dostaviť abstinenčný syndróm.

Prípravky – Benficat[®], Deprax[®], Desirel[®], Deprax[®], Desirel[®], Molipaxin[®], Thombran[®], Trazorel[®], Trialodine[®], Trittico[®].

Trazorel[®] – antidepresívum, antianxiolytikum, hypnotikum; →trazodón.

tretinoín – kyselina all-*trans*-retínová s, skr. ATRA, $C_{20}H_{28}O_2$, M_r 300,4412; forma vitamínu A, kt. sa popužíva v th. acne vulgaris a keratosis pilaris. Podáva sa aj s cieľom vyvolať remisiu u pacientov s akút. promyelocytovou leukémiou, predtým neliečených, s relapsom po štandardnej chemoterapii (antracyklín + cytozínarabinozid ap.), ako aj u pacientov refraktérnych proti inej chemoterapii (Aberela[®], Airoi[®], Atralin[®], Avita[®], Renova[®], Stieva-A[®], Vesanoid[®]).

Trental 400[®] tbl flm (sanofi-aventis Slovakia s. r. o.) – Pentoxifyllinum 400 mg v 1 tbl. obalenej filmom; vazodilatancium; →pentoxifylín.

Treponema – významný rod gramnegatívnych baktérií, obligátne anaeróbných s fermentatívnym metabolizmom. Bunky sú dlhé 5 – 20 mm, špirálovite stočené s pravidelnými 6 – 24 závitmi. Pohybujú sa rotáciou okolo vlastnej osi alebo sťahovaním a rozťahovaním. Na konci bunky vystupuje z cytoplazmy 3 – 7 fibríl. Treponémy možno znázorniť farbením podľa Giemsu alebo impregnáciou striebrom. Najlepšie sú viditeľné v tmavom poli alebo fázovom kontrastom. Druhy patogénne pre človeka sa nedajú kultivovať na rozdiel od druhov vyskytujúcich sa pri zvieratách. Patria sem: *T. carateum* (vyvoláva nevenerickú chorobu pinta v Strednej a Južnej Amerike), *T. denticola**, *T. orale**, *T. paraluisuniculi* (môže sa uplatniť pri zvieratách), *T. pectinovarum**, *T.*

pertenuae, *T. refringens**, *T. socranski* subsp. *buccale**, *T. Sockanski* subsp. *pararedis**, *T. Sockanski* subsp. *Socranski**. Niektoré z nich (*) sa vyskytujú v ústnej dutine a na iných slizniciach tela a o ich patogenite sa diskutuje. V th. sa osvedčujú antibiotiká penicilínového radu

Treponema hyodysenteriae → *Serpulina hyodysenteriae*.

Trexan 10 mg[®] tbl (Orion Corporation) – Metotrexát 10 mg v 1 tbl. Imunosupresívum; → *metotrexát*.

Trialodine[®] – antidepresívum, antianxiolytikum, hypnotikum; → *trazodón*.

Triamcinolon Léčiva[®] ung der (Zentiva, Česko) – Triamcinoloni acetonidum 1 mg + Chloroxinum 20 mg v 1 g masti. Dermatologikum, kombinácia kortikoidu a chloroxínu, kt. sa používa v th. ekzematizovaných mikróbiových dermoepidermitíd, napr. ekzematizovaného intertriga, sek. infikovaných ekzémov (atopický impetiginizovaný ekzém), seboroických, perianálnych, perigenitálnych, retroaurikulárných ekzémov, mikróbiových ekzémov predkolenia, mykotického ekzému, numulárneho ekzému, inverznej psoriázy; → *triamcinolón*; → *chloroxín*.

Triamcinolon Léčiva 0,1 %[®] ung der (Zentiva, Česko) – Triamcinoloni acetonidum 1 mg v 1 g masti. Dermatologikum, kortikoid, kt. sa používa v th. ekzematizovaných mikróbiových dermoepidermitíd, napr. ekzematizovaného intertriga, sek. infikovaných ekzémov (atopický impetiginizovaný ekzém), seboroických, perianálnych, perigenitálnych, retroaurikulárných ekzémov, mikróbiových ekzémov predkolenia, mykotického ekzému, numulárneho ekzému, inverznej psoriázy; → *triamcinolón*.

Triamcinolon S Léčiva[®] ung der (Zentiva, Česko) – Triamcinoloni acetonidum 30 mg + Acidum salicylicum 900 mg v 30 g masti. Dermatologikum, kombinácia kortikoidu s kys. salicylovou, kt. sa používa v miestnej th. neinfekčných dermoepidermitíd reagujúcich na kortikoidy, ekzémov, psoriasis vulgaris, neurodermitis circumscripta (lichen simplex chronicus), lichen ruber; → *triamcinolón*; → *kyselina salicylová*.

Triamcinolon[®] tct (Ivax Pharmaceuticals) – Triamcinoloni acetonidum 20 mg + Acidum salicylicum 200 mg + Carbetopendecini bromid 5 mg v 10 ml tct. Dermatologikum, kombinácia kortikoidu s kys. salicylovou a karbetopendecíniom, kt. sa používa v miestnej th. psoriasis vulgaris vo vlasatej časti hlavy a v iných ochlpených miestach tela, na nechtoch al. v intertriginózných oblastiach, jako aj v th. ekzému ušnice, zvukovodu, menších ložísk baktériových a plesňových ekzémov, svrbivých dermatóz na ochlpených miestach tela, seboroickej dermatitídy, najmä vo vlasatej čati hlavy; → *triamcinolón*; *karbetopendecíniumbromid*; → *kyselina salicylová*.

Triamcinolon-Ivax[®] lot (Ivax Pharmaceuticals) – Triamcinoloni acetonidum 1 mg (0,1 %) v 1 g lotiónu. Dermatologikum, kombinácia kortikoidu s kys. salicylovou a karbetopendecíniom, kt. sa používa v miestnej th. psoriasis vulgaris vo vlasatej časti hlavy a v iných ochlpených miestach tela, na nechtoch al. v intertriginózných oblastiach, jako aj v th. ekzému ušnice, zvukovodu, menších ložísk baktériových a plesňových ekzémov, svrbivých dermatóz na ochlpených miestach tela, seboroickej dermatitídy, najmä vo vlasatej čati hlavy; → *triamcinolón*.

tridekanamín – antimykotikum, zložka prípravku Devilan zásyp[®] (obsahuje tridekanamínundecylenát 200 mg + dipendit 400 mg ve 20 g zásypu). Pomocné látky: oxid zinočnatý, stearan zinočnatý, mastenec, biela hlinka a parfum Vertilia II. Používa sa v prevencii a th. dermatomykóz.

Trifed[®] sir (Hikma Pharmaceuticals) – Triprolidini hydrochloridum 25 mg + Pseudoephedrini hydrochloridum 600 mg v 100 ml sirupu. Expektorantium, mukolytikum.

Trifed[®] tbl (Hikma Pharmaceuticals) – Triprolidini hydrochloridum 2,5 mg + Pseudoephedrini hydrochloridum 60 mg v 1 tbl. Expektorantium, mukolytikum.

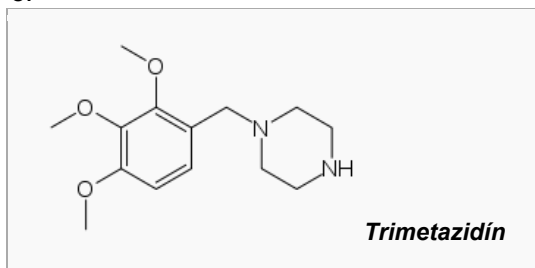
Trifed Expectorant[®] sir (Hikma Pharmaceuticals) – Triprolidini hydrochloridum 25 mg + Pseudoephedrini hydrochloridum 600 mg + Guaiphenesinum 200 mg v 100 ml sirupu. Expektorantium, mukolytikum.

Trileptal 150, 300 a 600 mg[®] tbl flm (Novartis s. r. o.) – Oxcarbamazepinum 150, 300 al. 600 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antiepileptikum, kt. sa používa v th. parciálnych epileptických záchvatov so sek. generalizáciou do tonicko-klonických kŕčov al. bez nich; podáva sa v monoterapii al. v prídavnej th. u dospelých a detí od 6. r. veku.

Trimepranol 10 mg[®] tbl (Medicamenta a. s.) – Metipranololum 10 mg v 1 tbl. Sympatikolytikum, neselektívny betablokátor, antiarytmikum, antihypertenzívum; →*metotrexát*.

Trimepranol[®] sol inj (Biotika a. s.) – Metipranololum fumaras 1,18 mg (= 1 mg metipranolu) v 1 ml inj. rozt. Sympatikolytikum, neselektívny betablokátor, antiarytmikum, antihypertenzívum; →*metotrexát*.

trimetazidín – 1-(2,3,4-trimetoxybenzyl)piperazín, C₁₄H₂₂N₂O₃, M_r 266,336; prvá cytoprotektívna antiischemická látka, antianginózum, kt. zlepšuje utilizáciu glukózy v myokarde inhibíciou metabolizmu karboxylových kyselín. Chráni energetický metabolizmus buniek pred hypoxiou al. ischémiou a pred poklesom intracelulárnych zásob ATP, čím zabezpečuje správnu funkciu iónových púmp a transmembránového toku sodíka a draslíka a udržuje homeostázu buniek. Inhibuje aj oxidáciu karboxylových kyselín v krvných cievach. Zvyšuje koronárny prietok a oneskoruje nástup ischémie spojenej s námahou, tlmí výkyvy krvného tlaku bez významných variácií srdcovej frekvencie. Znižuje frekvenciu záchvatov angina pectoris a znižuje potrebu nitrátov. Zlepšuje funkciu ľavej komory u diabetikov s koronárnou srdcovou chorobou. Priaznivo pôsobí aj u pacientov s insuficienciou srdca. Zmierňuje intracelulárnu acidózu a zabraňuje tvorbe voľných radikálov. Používa sa v dlhodobej th. angina pectoris, ako aj v th. tinitu a závratov. Užíva sa 3-krát/d 20 mg p. o.

Prípravky – Cardaptan[®], Carvidon MR[®], Flavedon 20 mg[®], Flavedon MR[®], Idaptan[®], Preductal MR[®], Trimetazidin-ratiopharm[®], Trizedon MR[®], Vastarel[®], Vastarel LP[®], Vastarel MR[®], Vestar[®].

Trimetazidin-ratiopharm 20 mg[®] tbl flm (ratiopharm) – Trimetazidini dihydrochloridum 20 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Cytoprotektívne antiischemikum; →*trimetazidín*.

Trinordiol[®] tbl obd (Wyeth-Lederle Pharma) – Bledohnedé tbl.: Levonorgestrelum 0,05 mg + Ethinylestradiolum 0,03 mg. Biele tbl.: Levonorgestrel 0,075 mg + Ethinylestradiolum 0,03 mg. Perorálny hormónový antikoncepčný prostriedok; →*antikoncepcia*.

Trinovum[®] tbl flm (Janssen-Cilag International N. V.) – Norethisteronum + Ethinylestradiolum. 7 bielych tbl.: 0,5/0,035 mg; 7 bledoružových tbl.: 0,75/0,035 mg; 7 oranžových tbl.: 1/0,035 mg. Perorálny hormónový antikoncepčný prostriedok; →*antikoncepcia*.

Tripim 100 a 200 mg[®] tbl (ratiopharm) – Trimethoprimum 100 al. 200 mg v 1 tbl. Chemoterapeutikum; →*trimetoprím*.

triple test – skriningový laboratórny test ktorý sa vykonáva v gravidite asi medi 15. a 22. týžd. V sére matky sa stanovuje alfafetoproteín, nekonjugovaný estradiol a podjednotka β HCG (niekedy aj inhibín A). Umožňuje najmä spresniť riziko postihnutia dieťaťa Downovým syndrómom, trizómiou 18

a defektmi neurálnej rúry. Výsledok sa koriguje s vekom matky a podľa výsledku sa príp. vykonáva amniocentéza. Možno tiež korelovať s ultrazvukovým vyšetrením plodu (vykonaným skôr), pri ňom sa hodnotia niektoré špecifické parametre.

triple test – skriningový laboratórny test ktorý sa vykonáva v gravidite asi medzi 15. a 22. týžd. V sére matky sa stanovuje alfafetoproteín, nekonjugovaný estradiol a podjednotka β HCG (niekedy aj inhibín A). Umožňuje najmä spresniť riziko postihnutia dieťaťa Downovým syndrómom, trizómiou 18 a defektmi neurálnej rúry. Výsledok sa koriguje s vekom matky a podľa výsledku sa príp. vykonáva amniocentéza. Možno tiež korelovať s ultrazvukovým vyšetrením plodu (vykonaným skôr), pri ňom sa hodnotia niektoré špecifické parametre.

triploidia -- trojnásobok haploidného počtu chromozómov v bunke. Môže vzniknúť, keď v sa priebehu meiotického delenia od ovocytu neoddelí pólové telisko a spermia takto oplodní diploidnú vajcovú bunku. Iným mechanizmom vzniku triploidie je oplodnenie normálneho ovocytu dvoma spermiami.

Tri-Regol[®] tbl obd (Gedeon Richter Plc.) – Ethinylestradiolum 0,03 mg + Levonorgestrelum 0,05 mg v 1 ružovej obalenej tbl. Ethinylestradiolum 0,04 mg + Ethinylestradiolum 0,075 mg v 1 bielej obalenej tbl. Ethinylestradiolum 0,03 mg + Levonorgestrelum 0,125 mg v 1 okrovej obalenej tbl. Ferrosi fumaras 76,05 mg v 1 hnedej obalenej tbl. Perorálny hormónový antikoncepčný prostriedok so železom. Podáva sa pri funkčných poruchách menštruácie, dysmenorei a v urgentnej th. maternicového krvácania.

Tri-Regol 21 + 7[®] tbl obd (Gedeon Richter Plc.) – Ethinylestradiolum 0,03 mg + Levonorgestrelum 0,05 mg v 1 ružovej obalenej tbl. Ethinylestradiolum 0,04 mg + Ethinylestradiolum 0,075 mg v 1 bielej obalenej tbl. Ethinylestradiolum 0,03 mg + Levonorgestrelum 0,125 mg v 1 okrovej obalenej tbl. Perorálny hormónový antikoncepčný prostriedok so železom. Podáva sa pri funkčných poruchách menštruácie, dysmenorei a v urgentnej th. maternicového krvácania; →*antikoncepcia*.

Trisenox 1 mg/ml[®] con inf (Cephalom UK) – Arsenii trioxidum 1 mg v 1 ml koncentrátu. Podáva sa na indukci remisie a konsolidácie akút. Promyelocytovej leukémie, charakterizovanej translokáciou T(15;17) a/ al. prítomnosťou génu promyelocytovej leukémie/alfareceptora kys. retínovej (PMLRAR-alfa). Predchádzajúca th. má zahŕňať kys. retínovú a chemoterapiu.

Trisequens[®] tbl flm (NovoNordisk A/S o. z.) – kombinovaný antikoncepčný prípravok. Modrá tbl.: Estradiolum hemihydricum (= 2 mg estradiolu). Biela tbl.: Estradiolum hemihydricum (2 mg estradiolu) + Norethisteroni acetat 1 mg. Červená tbl.: Estradiolum hemihydricum (1 mg estradiolu). Podáva sa při deficite estrogénov u postmenopauzových žien, při zvýšenom riziku fraktur, v prevencii osteoporózy.

Tritace 2,5; 2,5; 5 a 10 mg[®] tbl (Aventis Pharma Deutschland) – Ramiprilum 1,25; 2,5; 5 al. 10 mg v 1 tbl. Antihypertenzívum; →*ramipril*.

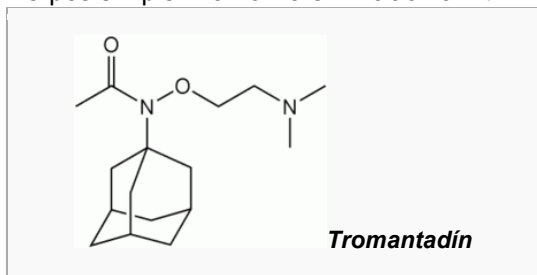
Tritazide 2,5/12,5 mg a 5/25 mg[®] tbl (anofi-aventis Slovakia s. r. o.) – Ramiprilum 2,5 mg + Hydrochlorothiazidum 12,5 al. Ramiprilum 5 mg + Hydrochlorothiazidum 25 mg v 1 tbl. Kombinované antihypertenzívum; →*hydrochlorotiazid*; →*ramipril*.

Trittico AC 75 a 150[®] tbl mod (CSC Pharmaceuticals Handels o.z.) – Trazodoni hydrochloridum 75 al. 150 mg v 1 tbl. s riadeným uvoľňovaním; →*trazodol*.

trofoblast – pôvodne jedna vrstva plochých až kubických buniek na povrchu blastocytu, ktorá sa diferencuje na extraembryové tkanivo a zárodok (plodové obaly a placentu). Pri opise rozbrázdenej zygoty sa pre primitívny trofoblast niekedy používa názov „vonkajšia bunková masa“ – sprostredkuje výživu, adaptáciu materského organizmu, formuje placentu. Vrstva sa v priebehu 2. týžd. vývoja diferencuje na syncytiotrofoblast, vonkajšiu trofoblastovú zónu, kde nie sú utvorené bunkové hranice a cytotrofoblast lemujúci dutinu blastocytu, ktorý si ponecháva bunkovú stavbu. Choroby trofoblastu

(gestačná trofoblastová choroba) sú charakterizované nadmerným rastom a prenikaním plodového trofoblastu do organizmu matky. Určitý stupeň prenikania je normálny a nevyhnutný predpoklad tvorby placenty. V niektorých prípadoch je však nadmerný (invázia trofoblastu), pretrvávajúca, výrazne mení svoj charakter a nadobúda niekedy až charakter nádorového bujnenia (mola, choriokarcinóm).

tromantadín – *N*-1-adamantyl-*N*-[2-(dimetylamo)etoxy]acetamid, $C_{16}H_{28}N_2O_2$, M_r 280,406; derivát adamantánu+ príbuzný amantadínu a rimantadínu. Virostatikum, kt. inhibuje včasnú a neskorú fázu replikačného cyklu vírusu. Mení glykoproteíny hostiteľských buniek, a tým bráni absorpcii a penetrácii vírusu. Zabraňuje aj odbaľovaniu viriónov. Používa sa v lokálnej th. začiatočného štádia herpes simplex na koži a slizniciach a v th. herpes zoster (Virolex[®]).

Tropheryma whipplei – malá grampozitívna palička, z čeľade (VI) *Cellulomonadaceae*, radu *Actinomycetales*. Vyvoláva zriedka sa vyskytujúcu Whippleho chorobu. Mikrób sa zatiaľ nepodarilo kultivovať.

Trusopt 2 %[®] int opo (Merk Sharp & Dohme B. V.) – Dorzolamidi hydrochloridum 23,3 mg (= 20 mg dorzolamidu) 2 % v 1 ml rozt. Oftalmologikum, inhibítor karboanhydráza, antiglaukomatózum; →*dorzolamid*.

Truvada 200 mg/245 mg[®] tbl flm (Gilead Science International Limited) – Emtricitabín 200 mg + Tenofovit-dizoproxil 245 mg (= 300 mg tenofovir-dizoproxilfumarátu al. 136 mg tenofoviru) v 1 tbl. obalenej filmom; →*emtricitabín*; →*tenofovir*.

TSST-1- -- skr. angl. *Toxic Shock Syndrome Toxin-1*, toxin a superantigén produkovaný niektorými stafylokokmi, najmä fágovej skupiny 1, ktorý pôsobí na proliferáciu a aktivitu T-lymfocytov Tie produkujú viaceré vytokány a môžu vyvolať príznaky šokového syndrómu. Jeho syntézu riadia chromozómové gény. Vyvoláva príznaky šokového syndrómu. TSST-1 má značný mitogénny vplyv na T-lymfocyty, má pyrogénne účinky a ovplyvňuje CNS, obličky a viaceré vnútorné orgány. Tvorí sa v podmienkach zníženej koncentrácie horčička a u mladších žien, ktoré používajú pri menštruácii silne adsorbujúce tamóny.

Tulip 10 a 20 mg[®] tbl flm (Sandoz Pharmaceuticals d. d.) – Atorvastatinum 10 al. 20 mg v 1 tbl. obalenej filmom. Antihyperlipidemikum zo skupiny statínov; →*atorvastatín*.

Tulzol 10, 20 a 40 mg[®] cps end (Bentley Pharmaceuticals Ireland Limited) – Omeprazol 10, 20 al. 40 mg v 1 tvrdej gastrorezistentnej cps. Inhibítor protónovej pumpy; →*omeprazol*.

Tums[®] tbl mnd (GlaxoSmithKline Consumer Healthcare) – Calcii carbonas 600 mg + Magnesii subcarbonas ponderosus 125 mg v 1 rozpustnej tbl. Antacidum, kt. sa používa pri žalúdočných ťažkostiach a nevoľnosti. pálení záhy, tráviacich ťažkostiach a nadúvaní; →*antacidá*.

Tussilen[®] gtt por (Ivax Pharmaceuticals) – Drosserae extractum fluidum 20 mg + Thymi etheroleum 0,84 mg + Saponinum 4 mg + Ephedrini hydrochloridum 2 mg v 1 ml rozt. Antitusikum.

Twinrix Adult[®] sus inj (GlaxoSmithKline Biologicals) – Virus hepatitis A inactivatum 720 IU (ELISA) + Antigenum tegiminis hepatitis B biosyntheticum 20 µg v 0,5 ml (1 dávka) suspenzie. Vakcína na aktívnu imunizáciu dospelých proti hepatitide A a B; →*hepatitída*.

Twinrix Paediatric[®] sus inj (GlaxoSmithKline Biologicals) – Virus hepatidis A inactivatum 360 IU (ELISA) + Antigenum tegiminis hepatidis B biosyntheticum 10 µg v 0,5 ml (1 dávka) suspenzie. Vakcína na aktívnu imunizáciu detí od 1-r. do 15-r. proti hepatitide A a B; →*hepatitída*.

Tysabri 300 mg[®] con inf (Elan Pharma International) – Natalizumab 20 mg v 1 ml koncentrátu. Selektívne imunosupresívum, kt. sa používa th. sclerosis multiplex; →*natalizumab*.